TUUSNIEMEN KUNTA
KIRKONKYLÄN OSAYLEISKAAVAN MUUTOS

OSALLISTUMIS JA ARVIOINTISUUNNITELMA (OAS) 2.5.2018

MIKÄ ON OSALLISTUMIS JA ARVIOINTISUUNNITELMA?

Maankäyttö- ja rakennuslain 63 §:n mukaan tulee kaavoitustyöhön sisällyttää kaavan laajuuteen ja sisältöön nähden tarpeellinen suunnitelma osallistumis- ja vuorovaikutusmenettelystä sekä kaavan vaikutusten arvioinnista.

MISSÄ JA MITÄ ON SUUNNITTEILLA?

Tuusniemen kunnan kirkonkylän alueelle on tarkoitus laatia Kirkonkylän osayleiskaavan muutos Kankaalan teollisuusalueelle, Käärmevaarun ja Marjaharjun alueelle (alue 1) ja vanhan meijerin ja Hojo-Hojon väliselle kirkonkylän satama-alueelle (alue 2) sekä Tuuslahdelle (alue 3). Suunnittelualueiden rajaus selviää kuvasta 1.

Alueella 1 eteläosassa on puusepän teollisuutta sekä muuta työpaikka-aluetta sekä asuinaluetta.

MIHIN SUUNNITTELULLA PYRITÄÄN?

Yleiskaavan tavoitteena on mahdollistaa laajuudeltaan ja saavutettavuudeltaan paremmin toimivan teollisuusalueen muodostaminen taajaman pohjoispuolelle. Samalla tutkitaan vt. 9 liittymä- ja rinnakkaistiejärjestelmät. Yleiskaavalla tutkitaan myös, miten alueen virkistyskäyttö saadaan turvattua.

Yleiskaavaratkaisulla halutaan tukea Tuusniemen satama-alueen matkailua kehittämistä mahdollistamalla alueelle matkailutoimintaa ja sitä tukevaa rakentamista. Alueen tieyhteyksiä ollaan parhaillaan parantamassa. Käärmevaarun alueella on maa-aineisten ottoa sekä yritystoimintaa. Marjaharjun alueella on myös ottotoiminta käynnissä. Alueella yksi on myös valaistu kuntoreitti sekä frisbeegolfrata.

Alueella 2 on Vanhan meijeri, jossa toimii yrityksiä, Caravan alue, rantapaviljonki, Hojo-Hojo sekä satamatoimintoja ja laajat pysäköintialueet.

Alueella 3 on yksioleva asuinrakennuspaikka sekä toinen rakennuspaikalle on myönnetty rakennuslupa ja se on rakentumassa.

Tuuslahden alueella yleiskaavalla tehdään rakennuspaikkajärjestelyjä toteuttaen viemäröinnin johdosta.

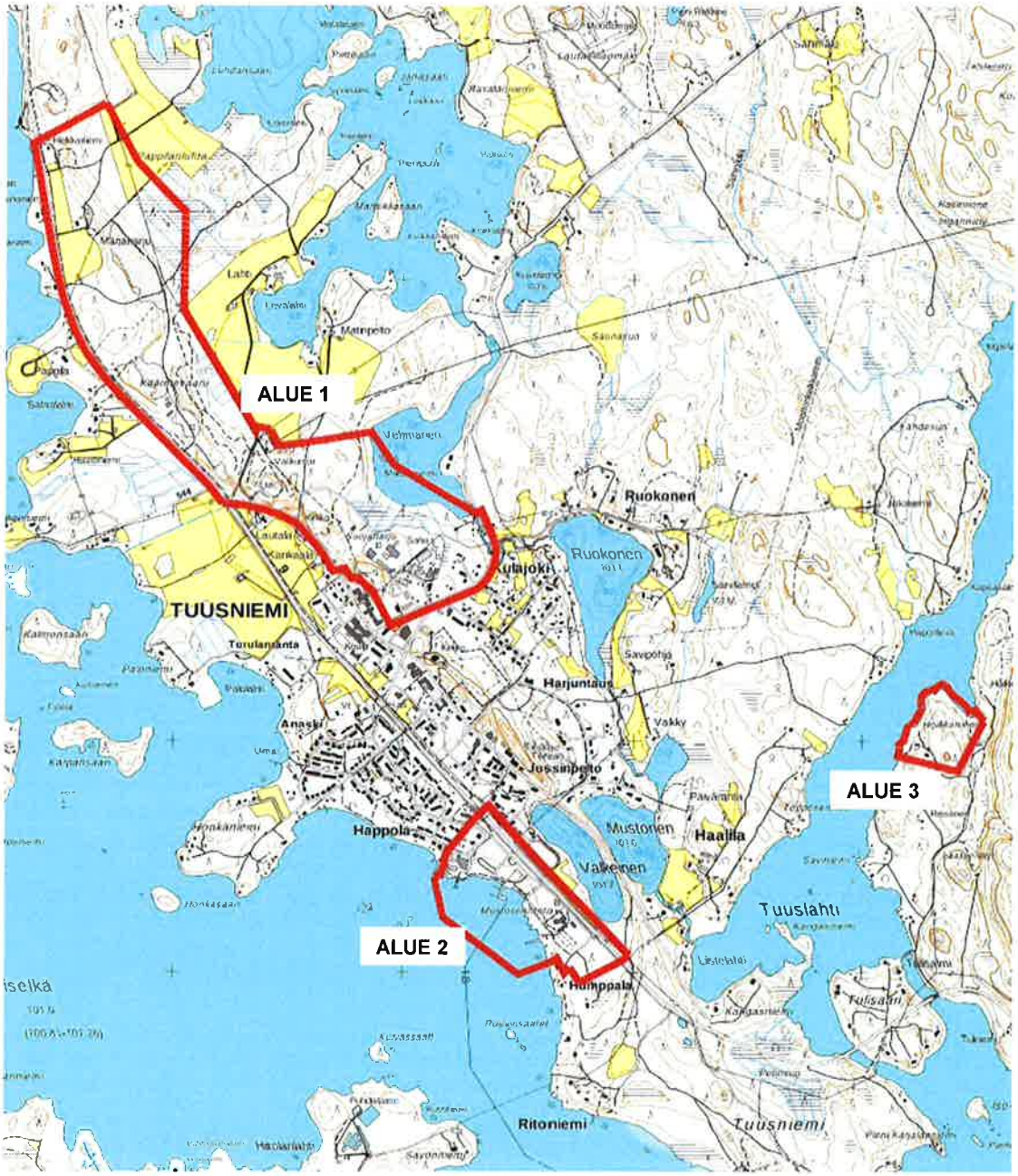

Kuva1: Suunnittelualueiden alustavat rajaukset.

MITÄ SUUNNITELMIA TAUSTALLA?

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet (14.12.2017) koskevat seuraavia asiakokonaisuuksia:

- toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen
- tehokas liikennejärjestelmä
- terveellinen ja turvallinen elinympäristö
- elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat
- uudistumiskykyinen energiahuolto

Maakuntakaava

Pohjois-Savon maakuntakaava 2030 on vuonna 2011 ja muutokset vuosina 2014 ja 2016 (kuva 2). Pohjois-Savon kaupan maakuntakaava on vahvistettu vuonna 2016.

Pohjois-Savon maakuntakaavan 2040 laadinnan 1. vaihe käynnistettiin 23.1.2017.
1. vaiheen luonnos valmisteluaineistoineen oli nähtävillä 7.11–15.12.2017.
1. vaiheen ehdotus on tarkoitus asettaa nähtäville kesällä 2018.

Pohjois-Savon voimassa olevien maakuntakaavojen yhdistelmäkartassa 2030 (kuva 2 ja 3) Tuusniemen keskusta on osoitettu taajamatoimintojen alueeksi (A1 001), keskustatoimintojen alakeskukseksi (ca2) sekä taajaman kulttuuriympäristö -merkinnällä. Suunnittelualue 1 kohdistuu pohjavesialueelle (pv). Suunnittelualueelle 2 on merkitty satama-alue ja moottorikelkkareitit. Suunnittelualueelle 3 maakuntakaavassa ei ole varausta. Maakuntakaavan 2040 1.vaiheen kaavaehdotuksessa uutena merkintänä on 110 kV sähkönsiirtolinjan yhteystarvemerkintä Melalahdelta Tuusniemelle.

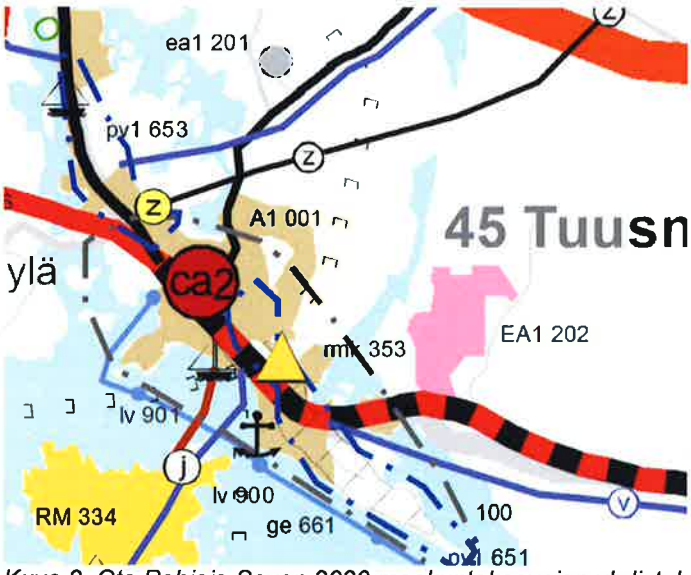

Kuva 2. Ote Pohjois-Savon 2030 maakuntakaavojen yhdistelmäkartasta.

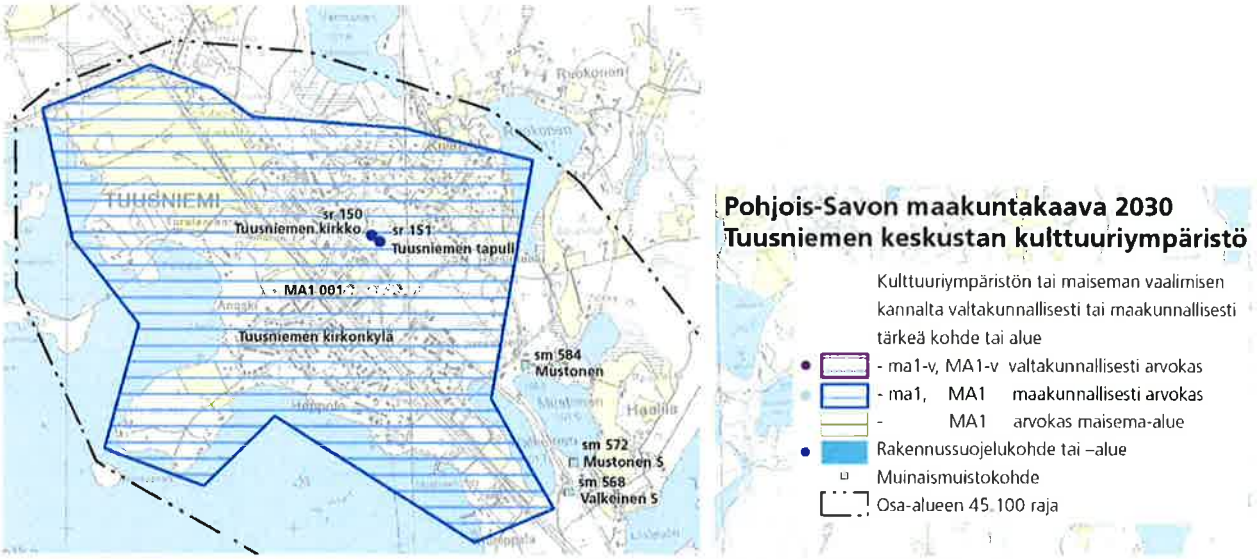

Kuva 3. Ote Pohjois-Savon maakuntakaava 2030 liitteestä "Taajamien kulttuuriympäristöt".

Yleiskaavat

Alueella on voimassa Tuusniemen Kunnanvaltuuston hyväksymä (11.10.2006 §29) Kirkonkylän oikeusvaikutteinen osayleiskaava (kuvat 4-6).

Alueelle 1 kohdistuvat teollisuus-, energiahuollon, maa-ainestenotto-, maa- ja metsätalousvaltainen alue, urheilu- ja virkistyspalveluiden sekä pientalovaltainen, erillispientalojen ja maatilojen talouskeskusten alueet (kuva 4).

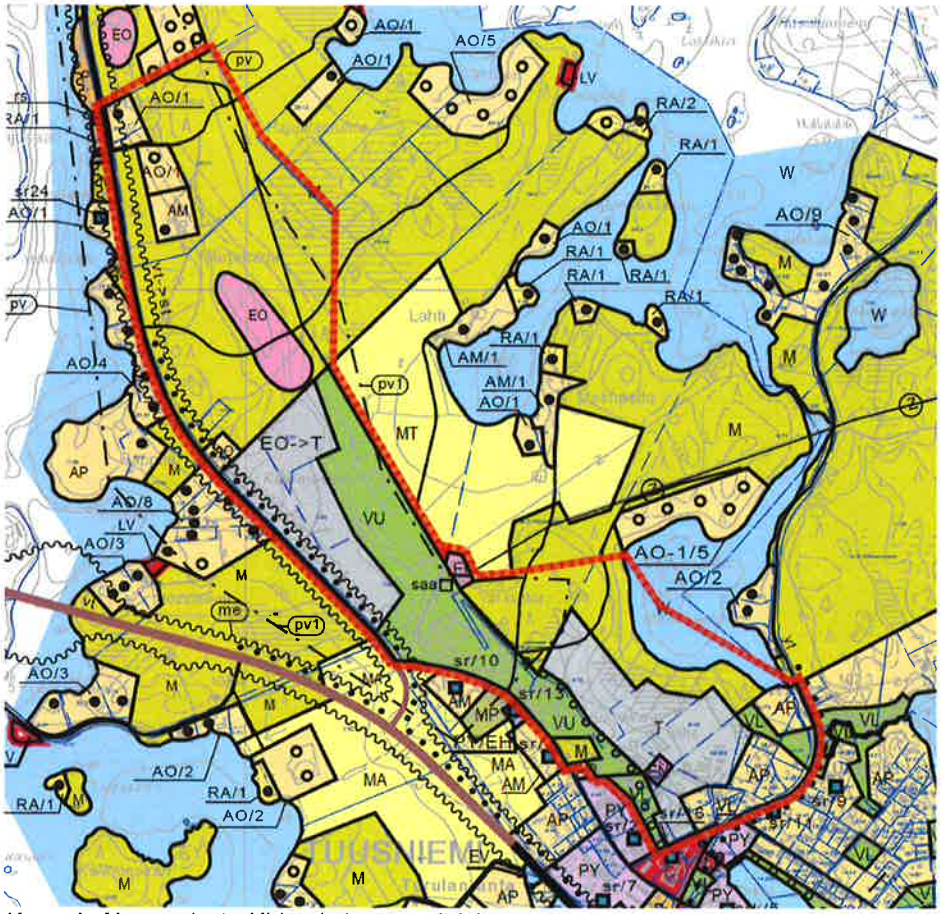

Kuva 4. Alueen 1 ote Kirkonkylän osayleiskaavasta.

Alueelle 2 (kuva 5) kohdistuvat teollisuus-, palveluiden ja hallinnon, uimaranta-, venesatama, yleinen pysäköinti-, asuntovaunu- sekä pientalovaltainen alue. Alueelle 3 (kuva 6) kohdistuvat maa- ja metsätalousvaltainen sekä erillispientalojen alue.

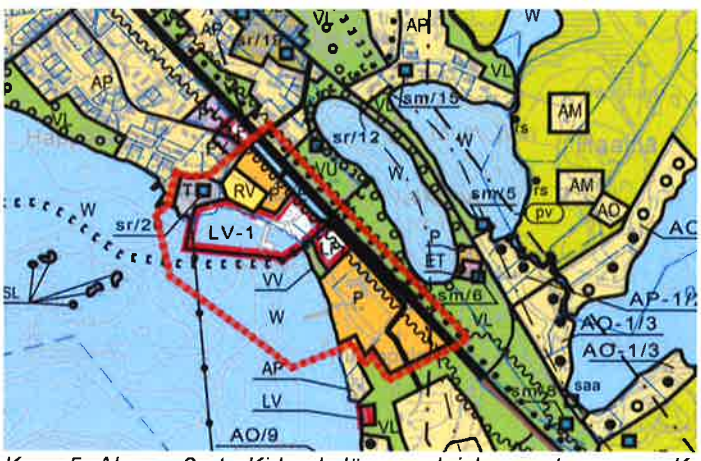

Kuva 5. Alueen 2 ote Kirkonkylän osayleiskaavasta.

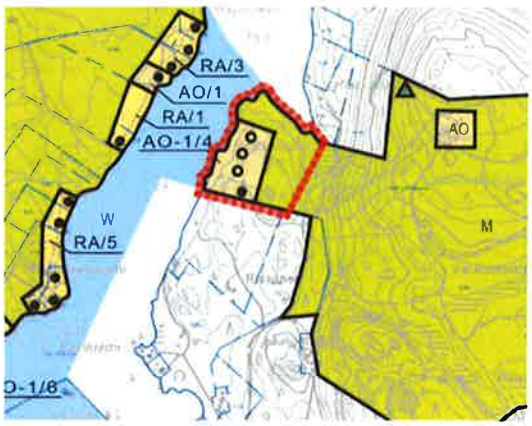

Kuva 6. Alueen 3 ote Kirkonkylän osayleiskaa-vasta.

Asemakaavat

Keskeisellä taajama-alueella on voimassa asemakaava. Asemakaavoitetut alueet on rajattu kuvissa 5 ja 6. Alueella 3 ei ole asemakaava. Asemakaavoitetuilla alueilla tämän prosessin yhteydessä tarkastellaan asemakaavojen toteutumista ja esitetään yleiskaavassa mahdolliset muutos- ja kehittämistarpeet.

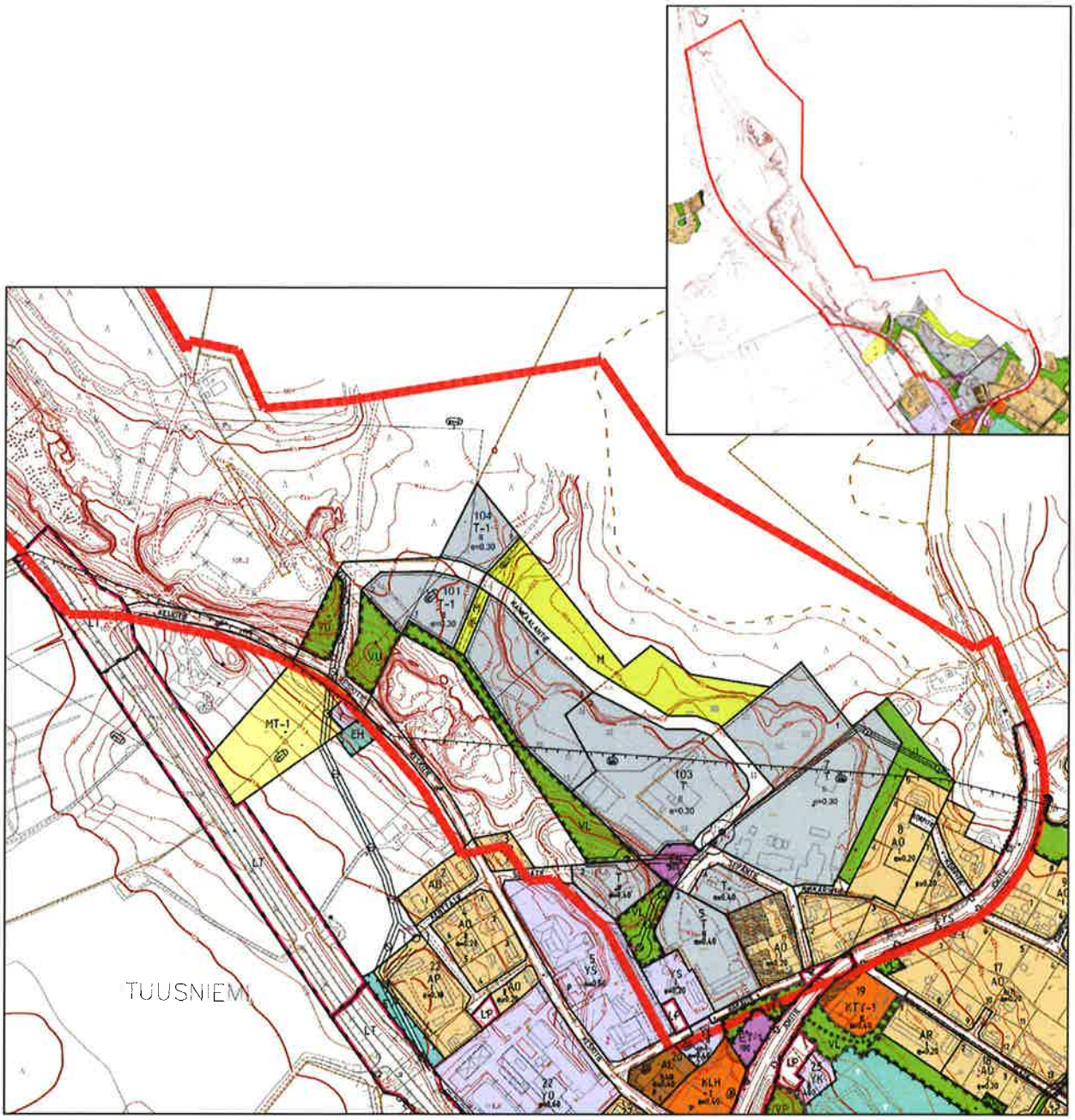

Kuva 7. Alue 1. Ote Kirkonkylän asemakaavayhdistelmästä.

Kuva 8. Alue 2. Ote Kirkonkylän asemakaavayhdistelmästä.

Tehdyt ja tehtävät suunnitelmat/selvitykset

- Liikenteen meluselvitys
- Arkeologinen selvitys
- Luontoselvityksen päivitys
- Pohjois-Savon maakuntakaavan selvitykset

MITÄ ja MITEN VAIKUTUKSIA ARVIOIDAAN?

Odotettavissa olevien vaikutusten esiintyminen ja arviointi tapahtuu asiantuntijoiden, viranomaisten, maanomistajien, asukkaiden ja suunnittelijoiden kanssa yhteystyössä ja vuorovaikutuksessa. Lähtökohtana ovat aiemmat suunnitelmat ja selvitykset, kartat, ilmakuvat sekä tehtävät selvitykset ja inventoinnit. Vaikutusten arvioinnissa verrataan kaavan mukaista tilannetta nykytilanteeseen ja asetettuihin tavoitteisiin.

Arviointikohde
Yhdyskuntarakenne

Näkökohta
- alueen asema ja liittyminen kuntarakenteeseen
- olevien rakenteiden hyödyntäminen
- tekninen huolto
- palvelut ja asuminen
- virkistys

	- maanomistus
Ympäristö	- kasvillisuus - eläimistö - maisemakuva - vesistö - rakennettu ympäristö - melu ja päästöt - erityispiirteet ja –kohteet
Ihmiset	- elinolot ja viihtyisyys

KETKÄ OVAT OSALLISET JA SIDOSRYHMÄT?

Osallisia ovat alueen maanomistajat ja asukkaat sekä muut, joiden oloihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa. Osallisia ovat myös viranomaiset ja yhteisöt, joiden toimialaa kaavoitus käsittelee.

Maanomistajat, asukkaat	- asukkaat - yritykset - maanomistajat
Viranomaiset	- Pohjois-Savon ELY-keskus - Pohjois-Savon liitto - Kuopion Kulttuurihistoriallinen museo - Liikennevirasto
Kunnan hallintokunnat	- Tekninen lautakunta - Sivistyslautakunta - Sosiaalilautakunta
Muut yhteisöt	- Tuusniemen kotiseutuyhdistys - Tuusniemen yrittäjät - PKS Sähkönsiirto Oy

MITEN JA MILLOIN VOI OSALLISTUA? MITEN SUUNNITTELUSTA TIEDOTETAAN?

SUUNNITTELU-VAIHEET	TYÖSTÄMINEN	KÄSITTELY	OSALLISTUMINEN	TIEDOTTAMINEN
3-5/2018 1.Laatimisprosessin käynnistäminen	Osallistumis- ja arviointisuunnitelma	Aloitus- ja viranomaisneuvottelu Kaavoituksen aloittamisesta tiedottaminen	OAS nähtäville	Kuulutukset Tiedottaminen paikallislehdissä
Kesä-Syksy 2018 2. Luonnosvaihe	Luonnoksen laadinta ja vaikutusten arviointi Luonnoksen asettaminen nähtäville	Ohjausryhmä > kunnanhallitus asettaa nähtäville Viranomais-neuvottelu tarvittaessa	Kaavaluonnos nähtäville Lausunnot Mahdollinen yleisötilaisuus Mahdollisuus muutosesitysten jättämiseen	Nähtäville asettamisesta ilmoitetaan kunnallisten ilmoitusten tapaan. Kunnan kotisivut?
Loppuvuosi 2018 4. Ehdotusvaihe	Kaavaluonnoksesta saatujen mielipiteiden ja lausuntojen jälkeen työstetään kaavaehdotus	Ohjausryhmä > kunnanhallitus asettaa nähtäville Viranomais-neuvottelu	Ehdotus nähtäville Lausunnot Mahdollisuus muistutusten jättämiseen	Ilmoitetaan samoin kuin luonnosvaiheessa Kunnan kotisivut?

Alkuvuosi 2019 5. Hyväksymisvaihe	Muistutukset ja lausunnot tutkitaan. Kaavaehdotusta korjataan tarvittaessa	Kaavan hyväksyminen kunnanhallitus > kunnanvaltuusto	Kaavan hyväksymispäätöksen laillisuudesta voi valittaa Itä-Suomen hallinto-oikeuteen	Hyväksymispäätöksestä kuulutetaan virallisesti.

KUKA VALMISTELEE?

Tuusniemen kunnassa kaavoitustyöhön liittyvistä käytännön asioista vastaavat tekninen johtaja Mika Karvonen. Käytännön suunnittelutyöstä vastaa FCG Suunnittelu ja tekniikka Oy Kuopion toimistossa pääsuunnittelijana DI Timo Leskinen.

MISTÄ SAA TIETOA?

Tuusniemen kunta
Keskitie 22
71200 TUUSNIEMI

Mika Karvonen, Tekninen johtaja, 044 7209 048

Suunnittelukeskus Oy
Kuopion aluetoimisto
Kuopionlahdenkatu 2A
70100 KUOPIO

Timo Leskinen DI, 040 5089 680

Kaava-aineisto on nähtävillä kaavaprosessin aikana Tuusniemen kunnan kotisivuilla www.tuusniemi.fi

Leskinen Timo

13.12.2018

Tuusniemen kunta
Kunnanhallitus
Keskitie 22
71200 Tuusniemi

Vastine Kirkonkylän osayleiskaavan luonnoksesta saatuun palautteeseen

Pohjois-Savon liitto

Ilmoitti, että ei anna lausuntoa.

Kuopion kulttuurihistoriallinen museo

Arkeologinen kulttuuriperintö

Kuopion kulttuurihistoriallinen museo suoritti kaava-alueen 1 arkeologisen maastotarkastuksen 25.9.2018. Tarkastuksessa ei havaittu kiinteitä muinaisjäännöksiä tai muita kulttuuriperintökohteita. Alueiden 2 ja 3 osalta maankäyttö (mm. satama- ja viihdekeskustoiminnot, parkkialueet, jätevedenpumppaamo ja laskettelukeskustoiminnot) on muokannut alueita eikä niitä voi pitää potentiaalisina arkeologisen kulttuuriperinnön suhteen.

Rakennettu kulttuuriympäristö

Kaavaselostuksen mukaan kaavamuutoksilla ei ole vaikutusta rakennettuun kulttuuriympäristöön: kaavamuutos ei edellytä olemassa olevan rakennuskannan purkamista, ja kulttuuriarvoiltaan merkittävät kohteet on merkitty kaavaan asianmukaisesti. Kirkonkylän kulttuuriarvoiltaan merkittävät kohteet rajautuvat kaava-alueiden ulkopuolelle.

Muutosalueiden ainoa rakennussuojelukohde sijaitsee satama-alueella. Rakennussuojelukohde on merkitty sinisellä laatikolla. Merkitsemistapaa tulisi tarkistaa.

Vastine: Täydennetään rakennussuojelukohteen merkintää SR-kirjaimilla.

Pohjois-Savon ELY-keskus

Kaavaselostus ja kaavamerkinnät

Kaavakarttaan on merkitty valtatie 9 yöajan 45 dBA melualue ja määräys joka kieltää uusien asuntojen tai muun herkän toiminnan sijoittamista melualueelle. Kuitenkin kaavassa on osoitettu uusi AO-1 paikka valtatie 9 melualueelle.

Kaavan tavoitteisiin on listattu virkistysalueiden (VU-alue) turvaaminen kuitenkaan kaavaselostuksessa tai kaavamääräyksissä ei ole osoitettu sitä, kuinka virkistysalueet turvataan. VU-alue supistuu merkittävästi laajenevan teollisuusalueen tieltä (kaavamuutos alue 1). Vaikka kaavassa on osoitettu uudet ohjeelliset ulkoilureitit VU-alueelle, ei kaavaselostuksen vaikutusten arvioinnissa ole kuitenkaan kuvattu laajenevan teollisuusalueen vaikutuksia kapenevan virkistysalueen käyttöön ja viihtyvyystekijöihin. Nyt kaavaan on merkitty hyvin kapea suikale, jossa uudet ulkoilureitit kulkevat.

Kaavamuutos alueella 1 on POSKI-projektissa inventoitu kohde (8-857-200). Kohteella on maa-ainesten otto sallittu. Kohde olisi hyvä mainita vähintäänkin kaavaselostuksessa. Kaavamuutos alue 2 sijaitsee osittain Tuusniemen (088573) 1-luokan pohjavesialueella. Tällaisella alueella hulevesin johtaminen hallitusta on suositeltavaa, ja tästä tulisi olla maininta kaavan yleismääräyksissä.

Luonnonsuojelu

Kaava-alueelta on kartoitettu luontoarvot mutta erillistä luontoselvitys ei ole. Erillinen luontoselvitys on hyvä olla. Luontoselvityksessä voi esittää tietoja, joita ei ole hyvä laittaa kaavaselostukseen. Tällaisia ovat mm. tarkat tiedot liito-oravan merkitsemistä puista tarkkoine koordinaatteineen. Tarkat tiedot on syytä poistaa kaavaselostuksesta. Kartoituksen perusteella kaavaan on merkitty pienialaisia luo-alueita ja liito-oravaesiintymä. Liito-oravan suojelumääräyksestä voidaan poistaa lausuntopyyntövelvoite ELY – keskukselta. Alue on merkitty kaavaan M-alueena. Metsänkäyttöilmoitusmenettelyssä liito-oravaesiintymä tulee huomioon otetuksi. ELY –keskukseen on kuitenkin tarpeen lähettää sähköisesti liito-oravahavainnot, jotta em. menettely toimii. Määräykseen voi lausuntomenettelyn sijaan laittaa yleisen kieltolauseen: Liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on kielletty.

Kulttuuriympäristö

Tuusniemen keskustan maakunnallisesti merkittävä kulttuuriympäristö on osoitettu kaavaluonnokseen km-merkinnällä ja Vanha meijeri rakennussuojelukohteena sinisellä neliöllä. Merkintöjen kaavamääräykset ovat asianmukaisia. Rakennussuojelukohteen merkintänä on suositeltavaa käyttää yleisen käytännön mukaista kirjainmerkintää, esimerkiksi SR. Kohteesta Vanha meijeri ei ole kaava-aineistossa rakennusinventointitietoja. Kaavaselostuksessa kohteesta kerrotaan hyvin lyhyesti sen olevan useaan otteeseen laajennettu

tuotantorakennus, jonka inventointiperusteena on Tuusniemen teollisuushistoria. Näillä tiedoilla kohteen arvot ja myös suojelun kohdentuminen jäävät epämääräisiksi. Kaava-aineistoon, esimerkiksi kaavaselostukseen, on syytä lisätä perustiedot kohteesta (rakentamisaika, merkittävimmät muutokset, nykytilanteen kuvaus) ja sen kulttuurihistoriallisesta merkityksestä. Mikäli viimeiset rakennusinventointitiedot ovat vuodelta 1995, on tiedot syytä päivittää.

Liikenne

Kaava-alueen pohjoisosassa uusi AO1 alue osittain tieliikenteen yö 45 dB melualueella. Kaavakartassa tulee esittää päiväajan 55 dB melualue yöajan melun sijaan.

Valtatie 9 kuuluu vuoden 2019 alusta Liikenne- ja viestintäministeriön 21.11.2018 antaman asetuksen "Maanteiden ja rautateiden pääväylistä ja niiden palvelutasosta" mukaisesti pääväylien tasoon II. Tason II pääväylillä tienpitäjän on turvattava alueelliset olosuhteet huomioon ottaen pitkämatkaiselle liikenteelle mahdollisimman tasainen matkanopeus. Tämän vuoksi ennen uuden kaavaan merkityn liittymän rakentamista on tienpitäjälle esitettävä ko. liittymästä katu- / tiesuunnitelma.

Tämä lausunnon laadintaan on osallistunut suunnittelija Jaana Rääpysjärvi, hydrogeologi Jussi Aalto, kulttuuriympäristöasiantuntija Tapio Laaksonen, luonnonsuojelun ylitarkastaja Anne Grönlund sekä liikennejärjestelmäasiantuntija Raimo Kaikkonen.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty. Asian on esitellyt alueidenkäytön asiantuntija Laura Puoskari ja ratkaissut ympäristövastuuyksikön päällikkö Leila Kantonen.

Vastine: Kaavassa osoitettu uusi rakennuspaikka on voimassa olevan kaavan mukainen ja sen on vain osittain melualueella. Lupaprosessin yhteydessä on mahdollista sijoittaa rakennusta siten, että se suojaa piha-aluetta melulta. Rakennuspaikalle on mahdollista rakentaa siten, että melun ohjearvot eivät ylity sisällä eikä piha-alueella. Kaavakarttaan muutetaan 55 dB:n rajaus, joka on suppeampi kuin yöajan 45 dB. Päiväajan 55 dB:n meluvyöhyke ei ulotu uudelle rakennuspaikalle.

Täydennetään vaikutusarviota VU-alueeseen ja sen käytettävyyteen.

Täydennetään kaavaselostusta maininnalla, että Poski-projektissa on todettu, että alueella sallitaan maa-aineisten otto.

Täydennetään yleismääräystä: T-alueen hulevedet tulee hoitaa hallitusti ja johtaa ensisijaisesti harjualueen ulkopuolelle.

Liito-orava ei ole vaarantunut laji, joten sen tiedot eivät ole salaisia. Erillisen luontoselvityksen laadinta on tarpeetonta, koska erillinen selvitys pitää kuitenkin olla selostuksen liitteenä. Muokataan kaavaselostusta siten, että poistetaan koordinaattitiedot taulukosta 3.

Lisätään SR-kirjaimet suojelumerkinnän yhteyteen. Täydennetään kaavaselostusta meijerin tietojen osalta.

Muutetaan melualueenraja päiväajan 55 dB mukaiseksi.

FCG Suunnittelu ja tekniikka Oy

Timo Leskinen
aluepäällikkö, DI

Leskinen Timo

12.3.2019

Tuusniemen kunta
Kunnanhallitus
Keskitie 22
71200 Tuusniemi

Vastine Tuusniemen kirkonkylän osayleiskaavan muutoksen laatimisesta

Kuopion kulttuurihistoriallisella museolla ei huomautettavaa.

Pohjois-Svon liitto on esittänyt muutamia teknisiä korjauksia. Varsianista lausuntoa liitto ei antanut.

Pohjois-Savon ELY-keskus

ELY- keskus toteaa edelleen että, virkistysaluealue kaavamuutosalueella 1 supistuu merkittävästi, eikä kaavaselostuksen vaikutusten arvioinnissa ole edelleenkään kuvattu laajenevan teollisuusalueen vaikutuksia kapenevan virkistysalueen käyttöön ja viihtyvyystekijöihin.

Kaavaselostuksessa ei ole tarpeen osoittaa yksittäisiä liito- oravan pesäpuita, alueen rajaus on riittävä. Kuitenkin havainnot liito- orava esiintymistä (gps pisteet) tulee toimittaa ELY- keskukselle sähköisesti, jotta metsänkäyttöilmoitusmenettelyssä liito- oravan pesimis- ja levähdysalueet tulevat huomioiduksi.

Katu/tiesuunnitelma uudesta katuyhteydestä tulee toimittaa Pohjois-Savon ELY- keskuksen liikenne ja infrastruktuurin –vastuualueelle hyväksyttäväksi. Pohjois- Savon ELY- keskuksella ei ole muuta huomautettavaa kaavaehdotuksesta.

Vastine: Poistetaan kaavaselostuksesta tiedot yksittäisistä liito-oravapuista. Täydennetään vaikutusten arviointia virkistysalueiden osalta.

FCG Suunnittelu ja tekniikka Oy

Timo Leskinen
aluepäällikkö, DI

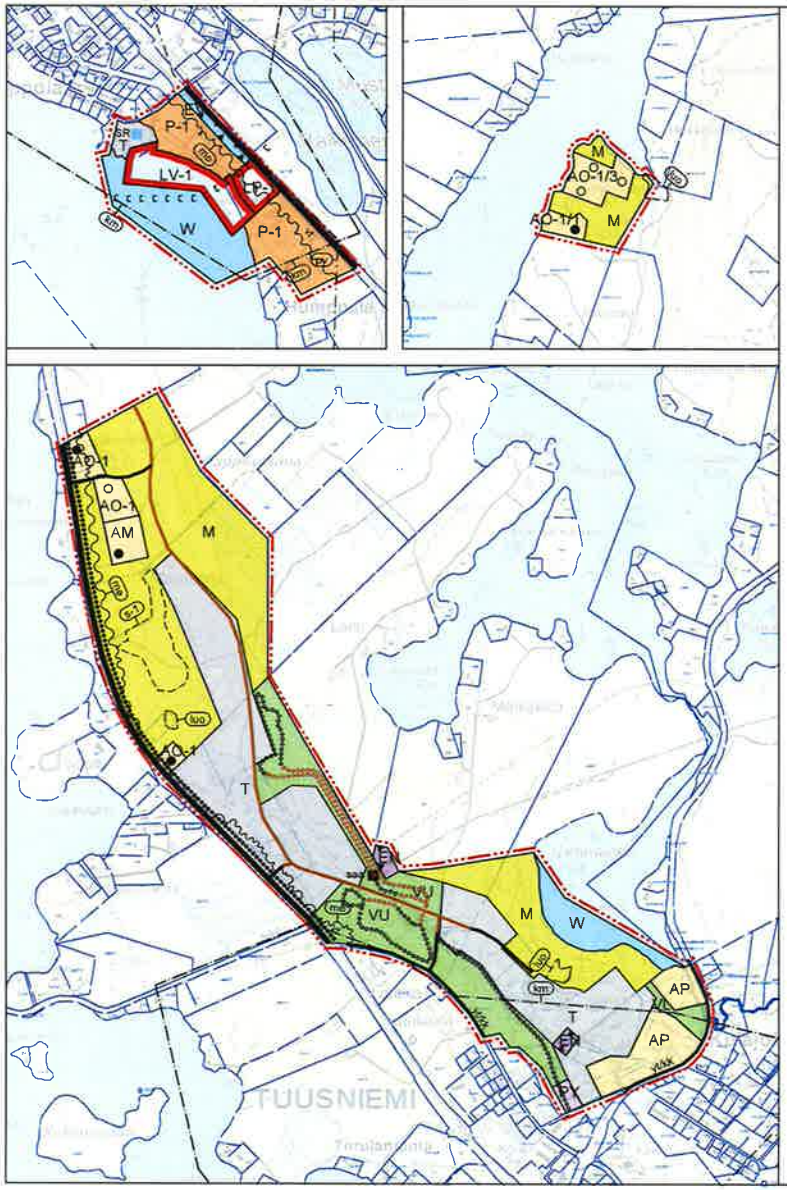

TUUSNIEMEN KUNTA

KIRKONKYLÄN OSAYLEISKAAVAN MUUTOKSET

1:10 000

YLEISKAAVAMERKINNÄT JA -MÄÄRÄYKSET:

AO-1/3 — ERILLISPIENTALOJEN ALUE.
Alue on tarkoitettu ympärivuotisten asuntojen rakentamiseen. Rakennuspaikalle saa rakentaa yhden tai kahden perheen asuinrakennuksen lisäksi saunan ja tarvittavia talousrakennuksia. Rakennusten yhteenlaskettava kerrosala on enintään 300 k-m2.
Luku osoittaa rakennuspaikkojen enimmäismäärän alueella.

AO-1 — ERILLISPIENTALOJEN ALUE.
Alue on tarkoitettu ympärivuotisten asuntojen rakentamiseen. Rakennuspaikalle saa rakentaa yhden tai kahden perheen asuinrakennuksen lisäksi saunan ja tarvittavia talousrakennuksia. Rakennusten yhteenlaskettava kerrosala on enintään 300 k-m2.
Luku osoittaa rakennuspaikkojen enimmäismäärän alueella.

AP — PIENTALOVALTAINEN ASUNTOALUE.

AM — MAATILOKESKUSTEN ALUE.

P-1 — PALVELUJEN JA HALLINNON ALUE.
Alueelle saa sijoittaa matkailu-, huvi- ja viihdetoimintaa palvelevia rakennuksia sekä työpaikkarakentamista.

PY — JULKISTEN PALVELUJEN JA HALLINNON ALUE.

T — TEOLLISUUS- JA VARASTOALUE.

VL — LÄHIVIRKISTYSALUE.

VU — URHEILU- JA VIRKISTYSPALVELUJEN ALUE.

LP-1 — PYSÄKÖINTIALUE.
Aluetta voi käyttää veneiden talvisäilytyspaikkana.

LV-1 — SATAMA.
Alue varataan satama-alueeksi, jolle saa sijoittaa uimarannan, laitureita, veneiden ratautumispaikkoja, satamaa palvelevia muita rakennuksia ja rakenteita.

EV — SUOJAVIHERALUE.

EN — ENERGIAHUOLLON ALUE.

M — MAA- JA METSÄTALOUSVALTAINEN ALUE.

W — VESIALUE.

saa — Mahdollisesti pilaantunut kohde, jonka maapera on tutkittava ja tarpeen mukaan kunnostettava ennen rakentamistoimenpiteitä.

Vanhan asuinrakennuksen, loma-asunnon tai saunarakennuksen likimääräinen sijainti.

Uuden asuinrakennuksen, loma-asunnon tai saunarakennuksen likimääräinen sijainti.

s-1 — SUOJELTAVA ALUEEN OSA.
Alue on liito-oravan esiintymisaluetta, johon sisältyy luonnonsuojelulain 49 §:n mukaisia liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikkoja. Alueella lehtävien toimenpiteiden yhteydessä on selvitettävä toimenpiteen vaikutukset liito-oravan kannalla. Liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikintäminen on kielletty.

km — MAAKUNNALLISESTI MERKITTAVA KULTTUURIYMPÄRISTÖ.
Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa on huomioitava kulttuurympäristön vaaliminen, kulttuuriarvojen turvaaminen ja ominais-piirteiden säilyttäminen.

SR — Rakennussuojelukohde.
Rakennushistoriallisesti, historiallisesti tai maisemankuvan kannalta arvokas rakennus tai rakennusryhmä. Maankäyttö- ja rakennuslain 41 §:n nojalla määrätään, että rakennukset tai rakennusryhmä lähiympäristöineen on säilytettävä. Rakennuksia ja niiden ympäristöä on hoidettava ja korjattava siten, ettei niiden kulttuurihistoriallinen arvo heikkene. Merkinnässä oleva numero viittaa selostukseen.

vt — VALTATIE.

yt/kk — YHDYSTIE/KOKOOJAKATU.

UUSI TIEYHTEYS.

KEVYEN LIIKENTEEN REITTI.

OHJEELLINEN ULKOILUREITTI.

UUSI OHJEELLINEN ULKOILUREITTI.

pv — TÄRKEÄ TAI VEDEN HANKINTAAN SOVELTUVA POHJAVESIALUE.

luo — LUONNON MONIMUOTOISUUDEN KANNALTA ERITYISEN TÄRKEÄ ALUE.

YLEISKAAVA-ALUEEN RAJA.

ALUEEN RAJA.

ma — MELUALUE (55 dBA).
Alueelle ei tule sijoittaa uusia asuntoja tai muuta melulle herkkää toimintaa.

YLEISMÄÄRÄYKSET:

Rakentaminen

Yleiskaavan perusteella voidaan myöntää rakennusluvat rantayohykkeellä oleville rakennusalueille (AO-1-, AP-, RA- tai RM-alueet), ellei alueita koskevassa kaavamääräyksessä ole toisin määrätty.

Rakennukset tulee sijoittaa kunnan rakennusjärjestyksessä määrätyn etäisyyden päähän rantaviivasta. Ympärivuotiseen asumiseen tarkoitetut asuinrakennukset on sijoitettava vähintään 25 m päähän rantaviivasta. Muutoinkin rakennusten sopeutumisessa ympäristöön, sijoittumisessa ja niiden enimmäismäärässä tulee noudattaa rakennusjärjestyksen määräyksiä.

Erillisen rantasaunan koko saa olla enintään 36 k-m², ellei kunnan rakennusjärjestyksessä toisin määrätä.

Ympärivuotiseen asumiseen tarkoitettujen asuinrakennusten rakennuspaikkojen vähimmäiskoko tulee olla vähintään 5000 m², jos jätevesiä ei johdeta keskitettyyn jäteveden puhdistamoon.

T-alueiden hulevedet tulee hoitaa hallitusti ja johtaa ensisijaisesti harjaulosen ulkopuolelle.

Jätevesien käsittely ja jätehuolto

Jätevedet tulee käsitellä kunnan rakennusjärjestyksen sekä terveys- ja ympäristöviranomaisten ohjeiden mukaisesti. Rakennuslupa-asiakirjoihin on liitettävä jätevesien käsittelysuunnitelma tarvittavine maaperäselvityksineen.

Jätevesien käsittelytapaa valittaessa tulee huomioida rakennuspaikan maaperä sekä pinta-ala. Rakennusten sijoittumisessa tulee ottaa huomioon jätevesien asianmukaisen esikäsittelyn ja maaperäkäsittelypaikan järjestäminen rakennuspaikalla riittävän etäällä rantaviivasta ja naapuri kiinteistöistä.

Pohjavesialueella jätevedet tulee johtaa ensisijaisesti keskitetylle jäteveden puhdistamolle. Jätevedet voidaan käsitellä ja johtaa pohjavesialueen ulkopuolelle.

Kiinteiden jätteiden keräyksessä ja käsittelyssä tulee noudattaa kunnan yleisiä jätehuoltomääräyksiä.

Tiestö

Uusien rakennuspaikkojen pääsytiet tulisi johtaa ensisijaisesti olemassa olevien liittymien kautta maantielle. Vieraskäisten rakennuspaikkojen kulku tulisi tapahtua samasta liittymästä. Ennen rakennuslupia myöntämistä uutta liittymää tai liittymän käyttötarkoituksen muutosta varten on haettava lupa tienpitoviranomaiselta.

Kuopiossa 12.3.2019

Timo Leskinen
DI, aluetoimiston päällikkö

Tuusniemen kunnanvaltuusto on kokouksessaan __.__.201_ § __ hyväksynyt tämän osayleiskaavan.

Tuusniemellä __.__.20__ .

Tuusniemen kunta Kirkonkylän osayleiskaavan muutokset Ehdotus	Nähtävillä 22.10. - 30.11.2018 (luonnos) 21.1. - 21.2.2019 (ehdotus) Valtuusto
FCG Suunnittelu ja tekniikka Oy Microkatu 1, PL 1199, 70211 Kuopio Puh. 0204 0961 www.fcg.fi	Suunnittelualue, työnumero ja piirustuksen numero 1:10000 YKS P35413 901 Tiedosto Q:\Kuo\P35413_Tuusniemen_kirkonkylan_osayle\ TIEDOSTO C_suunnitelma\C2_hyvaksyttavat\Tuusniemen_KK_OYK_luonnos2.dwg
Päivävs 12.3.2019 Piirt. Timo Leskinen Hyv.	Suunn./Piirt. Timo Leskinen/Tuija Helmiren Tarkastaja Yhteyshenkilö Timo Leskinen

TUUSNIEMEN KUNTA

Kirkonkylän osayleiskaavan muutokset

Kaavaselostus

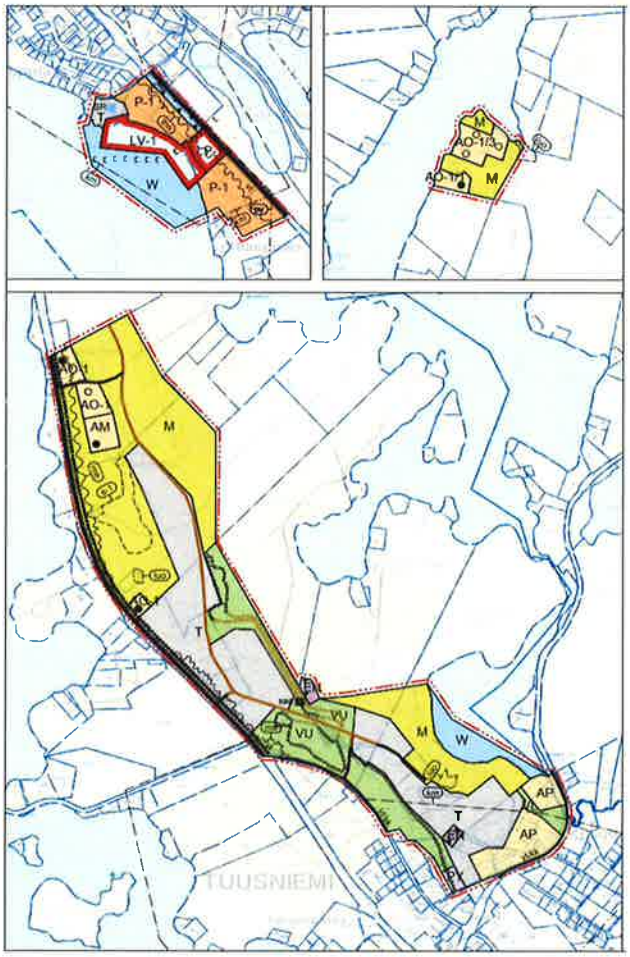

12.3.2019

Sisällysluettelo

1 Osayleiskaava-alue 1
2 Perustiedot 2
2.1 Suunnittelutilanne 2
2.2 Maanomistus 10
2.3 Väestö ja työpaikat 11
2.4 Nykyinen maankäyttö 12
2.5 Liikenne 12
2.6 Yhdyskuntatekniikka 13
2.7 Kulttuuriympäristö 13
2.8 Ympäristön häiriötekijät 14
3 Luonnonympäristö 18
3.1 Kallio- ja maaperä 18
3.2 Vesiluonto 20
3.3 Maisema 22
3.4 Kasvillisuus ja eläimistö 24
3.5 Arvokkaat luontokohteet 26
4 Tavoitteet 31
5 Osayleiskaavan muutokset 31
5.1 Aluevarausten pääperustelut 34
6 Vaikutusten arviointi 36
6.1 Yleistä 36
6.2 Valtakunnallisten suunnittelutavoitteiden toteutuminen 36
6.3 Maakuntakaavan suunnittelutavoitteiden toteutuminen 37
6.4 Vaikutukset luontoon 37
6.5 Vaikutukset rakennettuun ympäristöön 38
6.6 Vaikutukset sosiaaliseen ympäristöön 39
7 Toteuttaminen 40
8 Suunnitteluvaiheet ja osallistuminen 40
8.1 Vireille tulo 40
8.2 Valmistelu- ja luonnosvaihe 40
8.3 Ehdotusvaihe 40

Liitteet:
Osallistumis- ja arviointisuunnitelma
Kaavakartta
Vastine luonnosvaiheen palautteeseen
Vastine ehdotusvaiheen palautteeseen

Kirkonkylän osayleiskaavan muutokset

1 Osayleiskaava-alue

Tuusniemen kunnan kirkonkylän alueelle on tarkoitus laatia osayleiskaavan muutokset kolmelle alueelle. Suunnittelualueiden rajaus selviää kuvasta 1. Suunnittelun tavoitteena on Kankaantauksen teollisuusalueella ja Käärmevaarun alueella (alue 1) teollisuus- ja työpaikka-alueen laajentaminen, teollisuusalueen tieyhteyksien parantaminen, Hietarannan ja kirkonkylän välisen rinnakkaisyhteyden suunnittelu sekä virkistysalueiden turvaaminen. Tuusniemen sataman alueella (alue 2) tavoitteena on satama-alueen kehittäminen ja alueen käyttötarkoitusten päivittäminen. Tuuslahden itäpuolen ranta-alueella (alue 3) siirretään rakennuspaikkaa jätevedenpumppaamon vuoksi.

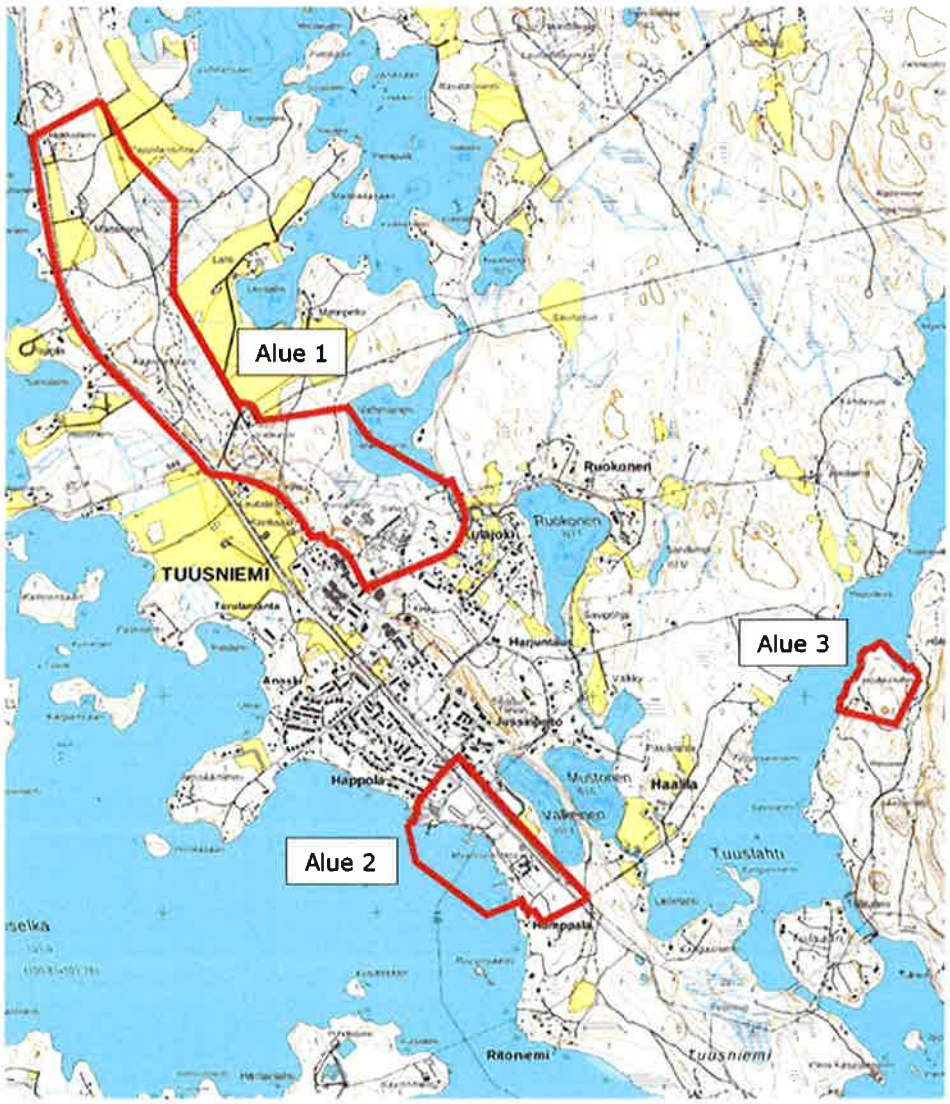

Kuva 1. Suunnittelualueiden rajaukset.

2 Perustiedot

2.1 Suunnittelutilanne

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet (14.12.2017) koskevat seuraavia asiakokonaisuuksia:

- toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen
- tehokas liikennejärjestelmä
- terveellinen ja turvallinen elinympäristö
- elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat
- uudistumiskykyinen energiahuolto

Maakuntakaava

Pohjois-Savon maakuntakaava 2030 on vahvistettu vuonna 2011 ja sen muutokset vuosina 2014 ja 2016. Pohjois-Savon kaupan maakuntakaava on vahvistettu vuonna 2016. Pohjois-Savon maakuntakaava 2040 laadinnan 1. vaihe käynnistettiin tammikuussa 2017. Maakuntavaltuusto hyväksyi kaavan 19.11.2018.

Pohjois-Savon voimassa olevien maakuntakaavojen yhdistelmäkartassa Tuusniemen keskusta on osoitettu taajamatoimintojen alueeksi (A1 001), keskustatoimintojen alakeskukseksi (ca2) sekä kulttuuriympäristön kannalta tärkeä alue (MA-1). Valtatie 9 on merkitty merkittävästi parannettavana tieyhteytenä. Yhteystarvemerkinnällä osoitetaan 110 kV sähkönsiirtolinjat Kuopion Riistaveden sähköasemalta Kaavin ja Tuusniemen sähköasemille. Merkinnät ovat vaihtoehtoisia. Merkinnällä osoitetaan uusia sähkönsiirtolinjojen pitkän aikavälin yhteystarpeita, joiden sijaintiin ja toteuttamiseen liittyy epävarmuutta. Suunnittelumääräys: Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on selvitettävä alueiden käytön kannalta tarkoituksenmukaisimmat ja ympäristön kannalta vähiten haitalliset vaihtoehdot

Suunnittelualue 1 sijaitsee pohjavesialueella (pv). Suunnittelualueelle 2 on merkitty satama-alue ja moottorikelkkareitit. Suunnittelualueelle 3 maakuntakaavassa ei ole varausta. Maakuntakaavan 2040 1. vaiheessa suunnittelualueille ei ole tehty muutoksia.

Kuva 2. Ote Pohjois-Savon maakuntakaavojen yhdistelmäkartasta.

A1

TAAJAMATOIMINTOJEN ALUE (3)
Merkinnällä osoitetaan alueen käytön suunnittelua edellyttävät asumiseen, palvelu-, teollisuus- ja työpaikka- sekä muihin taajamatoimintoihin varattavat rakentamisalueet. Merkintä sisältää taajamien sisäisiä liikenneväyliä sekä liikenteen tarvitsemat satama-, huolto-, varikko-, terminaali-, ratapiha- ja muita vastaavia alueita, ulkoilureitit, kevyen liikenteen väylät, paikalliskeskukset, yhdyskuntateknisen huollon alueet, muut erityisalueet, paikalliset suojelualueet sekä virkistys- ja puistoalueet.

Suunnittelumääräys: Aluetta suunnitellaan asumiseen, ympäristöönsä soveltuvien työpaikkatoimintojen sekä näihin liittyvien palveluiden ja toimintojen alueena. Uusi rakentaminen ja muu maankäyttö on sopeutettava suunnittelulla ympäristöönsä tavalla, joka eheyttää yhdyskuntarakennetta, vahvistaa taajaman omaleimaisuutta ja turvaa ympäristö-, virkistys-, luonto- ja kulttuuriarvot. Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on turvattava päivittäisten palveluiden saatavuus, riittävät ulkoilu- ja lähivirkistysmahdollisuudet sekä kevyen liikenteen yhteydet seudullisille virkistysalueille. Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on osoitettava maakuntakaavakartalle merkittyjen ulkoilureittien jatkuvuus taajamatoimintojen alueella.

Alueen käytön suunnittelussa on säilytettävä riittävät virkistys- ja viheryhteydet viheralueiden välillä.

ca2

KESKUSTATOIMINTOJEN ALAKESKUS (ca2) (5)

Merkinnän kuvaus:

Merkinnällä osoitetaan keskustatoimintojen alakeskuksia, joihin sijoittuu seudullisia palveluita sekä asumista. Merkinnän osoittamalle alueelle voidaan sijoittaa seudullisesti merkittäviä vähittäiskaupan suuryksiköitä.

Suunnittelumääräys:

Alueiden käytön suunnittelussa tulee luoda edellytykset vetovoimaisen keskusta-alueen kehittämiselle sekä monipuolisten palveluiden ja asumisen sijoittumiselle. Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee kiinnittää huomiota yhdyskuntarakenteen eheyttämiseen, viihtyisän elinympäristön luomiseen, kulttuuriympäristön arvoihin sekä joukkoliikenteen ja kevyen liikenteen toimintaedellytyksiin. Erityistä huomiota tulee kiinnittää vapaa-ajan ja ympärivuotisen asumisen kehittämiseen.

Juankoskella, Kaavilla, Keiteleellä, Rautavaaralla, Sonkajärvellä, Tervossa, Tuusniemellä, Vesannolla ja Vieremällä keskustatoimintojen alakeskuksen alueelle sijoitettavien vähittäiskaupan suuryksiköiden yhteenlaskettu kerrosala saa kussakin alakeskuksessa olla olemassa olevat vähittäiskaupan suuryksiköt huomioiden enintään 5000 k-m2.

pv1

pv1

TÄRKEÄ TAI VEDENHANKINTAAN SOVELTUVA POHJAVESIALUE (3)
Merkinnällä osoitetaan vedenhankinnan kannalta tärkeät (1.lk) tai vedenhankintaan soveltuvat (2.lk) pohjavesialueet.

Suunnittelumääräys: Aluetta koskevat toimenpiteet on suunniteltava ja toteutettava siten, ettei pohjaveden määrällinen ja laadullinen tila heikkene.

VENESATAMA, RANTAUTUMISPAIKKA (lv) (3)
Alueella on voimassa MRL:n 33 §:n mukainen rakentamisrajoitus.[1]

MOOTTORIKELKKAREITTI (3)
Merkinnällä osoitetaan ohjeelliset olemassa olevat ja suunnitellut maakunnalliset runkoreitit.

Suunnittelumääräys: Reitin yksityiskohtaisempi suunnittelu tulee tehdä yhteistyössä maanomistajien kanssa.

rt/vt/kt

st

MERKITTÄVÄSTI PARANNETTAVA TIEYHTEYS (3)
Merkinnällä osoitetaan sellaisia aluerakenteen kannalta keskeisiä tieyhteyksiä, joille on odotettavissa merkittäviä, mutta vielä suunnittelemattomia parantamistoimia (esim. uusi tielinjaus), jotka tulevat heijastumaan myös ympäröivään maankäyttöön.

Alueella on voimassa MRL:n 33 §:n mukainen rakentamisrajoitus.[1]

Suunnittelumääräys: Tieyhteyttä tulee kehittää siten, että se tukee ja mahdollistaa kaupunkiseudun aluerakenteen kehittymisen maakuntakaavaan sisältyvien maankäyttö-ratkaisujen mukaisesti.

Suunnittelumääräys: Valtatien 9 suunnittelussa on huolehdittava siitä, ettei hanke tai suunnitelma yksistään tai tarkasteltuna yhdessä muiden hankkeiden ja suunnitelmien kanssa luonnonsuojelulain 65 §:n tarkoittamalla tavalla merkittävästi heikennä alueella olevien tai siihen rajautuvien Natura 2000- verkostoon kuuluvien alueiden SL 31.542 (Keurunmäki-Haavikkolehto) ja SL 31.554 (Kurkivuori, Suonenjoki) perusteena olevia luonnonarvoja. Suunnittelussa on erityisesti otettava huomioon vaikutukset Natura-alueiden pohjavesi- ja pintavalumaolosuhteisiin sekä geologisiin arvoihin.

MA1-v

MA1

ma1-v

ma1

KULTTUURIYMPÄRISTÖN KANNALTA VALTAKUNNALLISESTI TAI MAAKUNNALLISESTI TÄRKEÄ ALUE TAI KOHDE (3)
Merkinnällä osoitetaan valtioneuvoston päätöksen mukaiset valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt (MA1-v, ma1-v) ja maakunnallisesti merkittävät kulttuuriympäristöt (MA1, ma1).

Suunnittelumääräys: Alueen tai kohteen suunnittelussa on otettava huomioon rakennetun kulttuuriympäristön kokonaisuudet ja ominaislaatu. Alueen tai kohteen erityispiirteitä tulee vaalia. Valtakunnallisesti merkittävien alueiden (MA1-v, ma1-v) suunnittelussa on pyydettävä lausunto alueelliselta elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta ja museovirastolta.

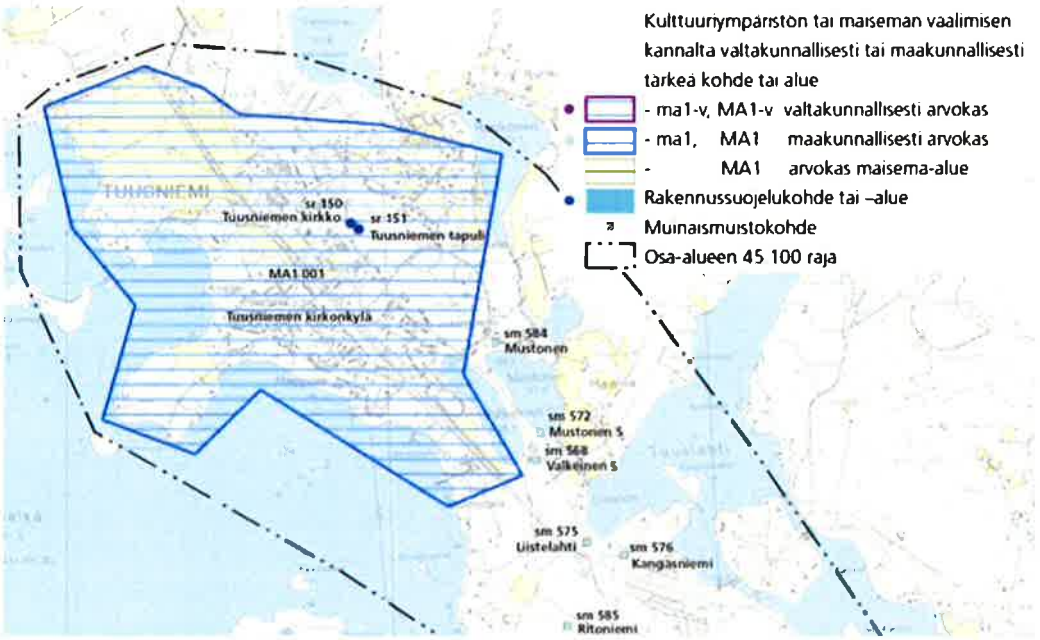

Kuva 3. Ote Pohjois-Savon maakuntakaava 2030 liitteestä Taajamien kulttuuriympäristöt.

Yleiskaava

Alueella on voimassa Kirkonkylän oikeusvaikutteinen osayleiskaava (11.10.2006 § 29).

Voimassa olevassa osayleiskaavassa alueelle 1 kohdistuvat seuraavat merkinnät:
- teollisuus- ja varastoalue T
- energiahuollon alue EN
- maa-ainestenottoalue EO
- maa- ja metsätalousvaltainen alue M
- urheilu- ja virkistyspalveluiden alue VU
- lähivirkistysalue VL
- pientalovaltainen asuntoalue AP
- erillispientalojen alue AO
- maatilojen talouskeskusten alue AM.

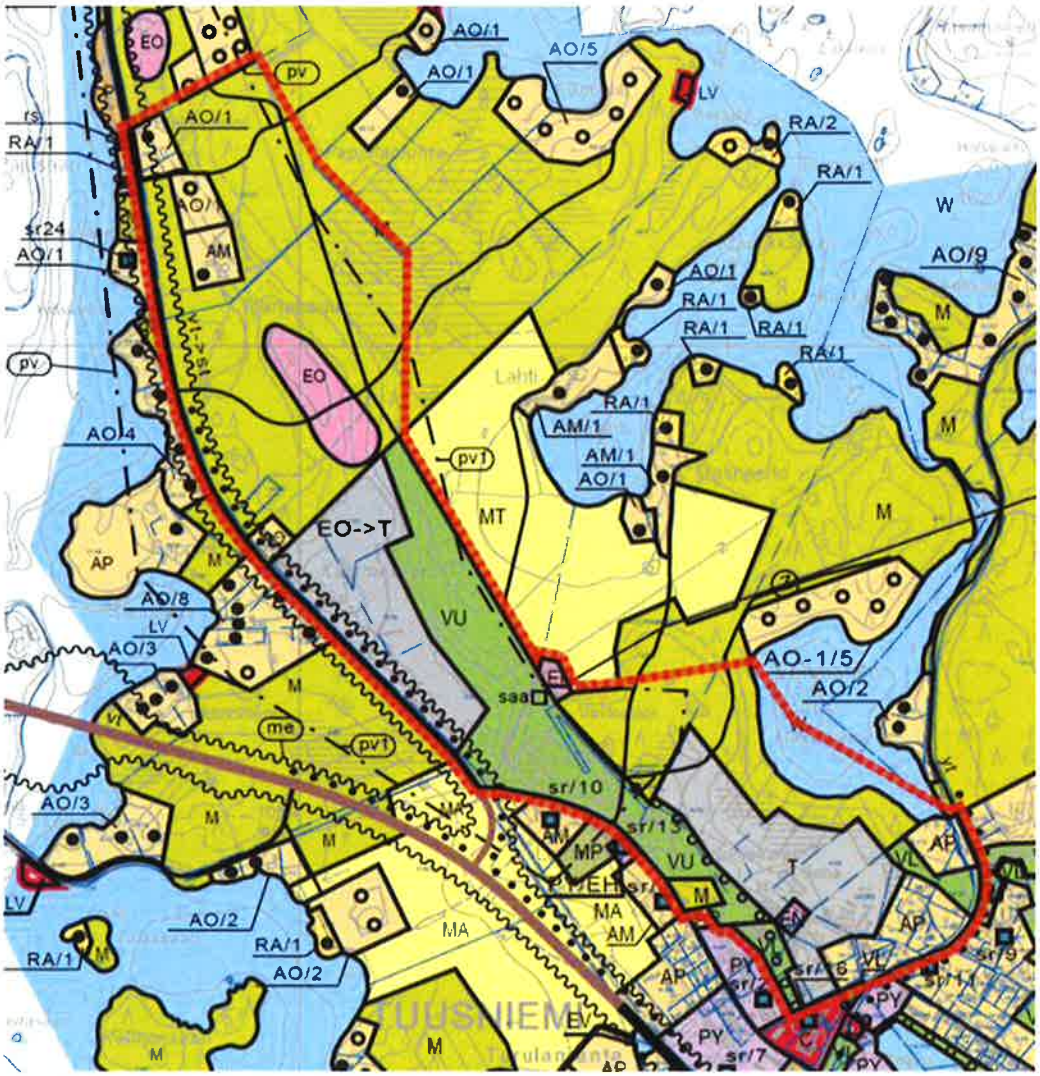

Kuva 4. Ote Kirkonkylän osayleiskaavasta (alue 1)

Alueelle 2 kohdistuvat seuraavat merkinnät:
- teollisuus- ja varastoalue T
- palveluiden ja hallinnon alue P
- julkisten palveluiden ja hallinnon alue PY
- uimaranta-alue VV
- venesatama, LV-1
- yleinen pysäköintialue LP
- asuntovaunualue RV
- pientalovaltainen asuntoalue AP
- rakennussuojelukohde, Vanha meijeri, sr/20

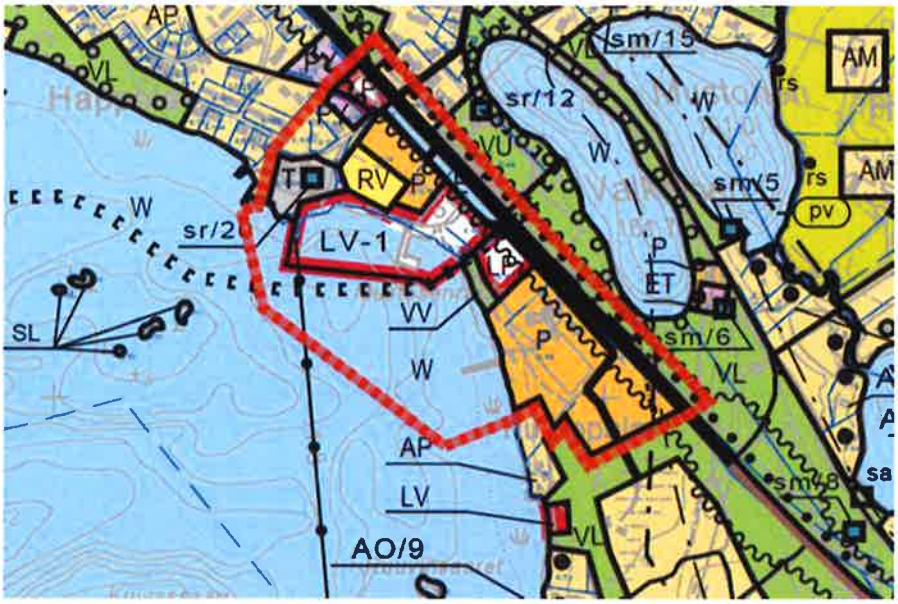

Kuva 5. Ote Kirkonkylän osayleiskaavasta (alue 2)

Alueelle 3 on osoitettu maa- ja metsätalousvaltainen alue M ja erillispientalojen alue AO.

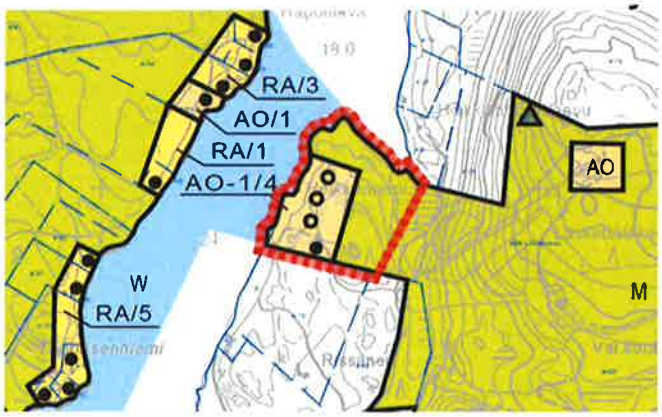

Kuva 6. Ote Kirkonkylän osayleiskaavasta (alue 3)

Asemakaavat

Tuusniemen keskeisellä taajama-alueella on voimassa asemakaava. Asemakaavoitettuja alueita on alueilla 1 ja 2, alueella 3 ei ole asemakaava. Tämän osayleiskaavan muutosprosessin yhteydessä asemakaavoitetuilla alueilla tarkastellaan kaavojen toteutumista ja esitetään mahdolliset muutos- ja kehittämistarpeet.

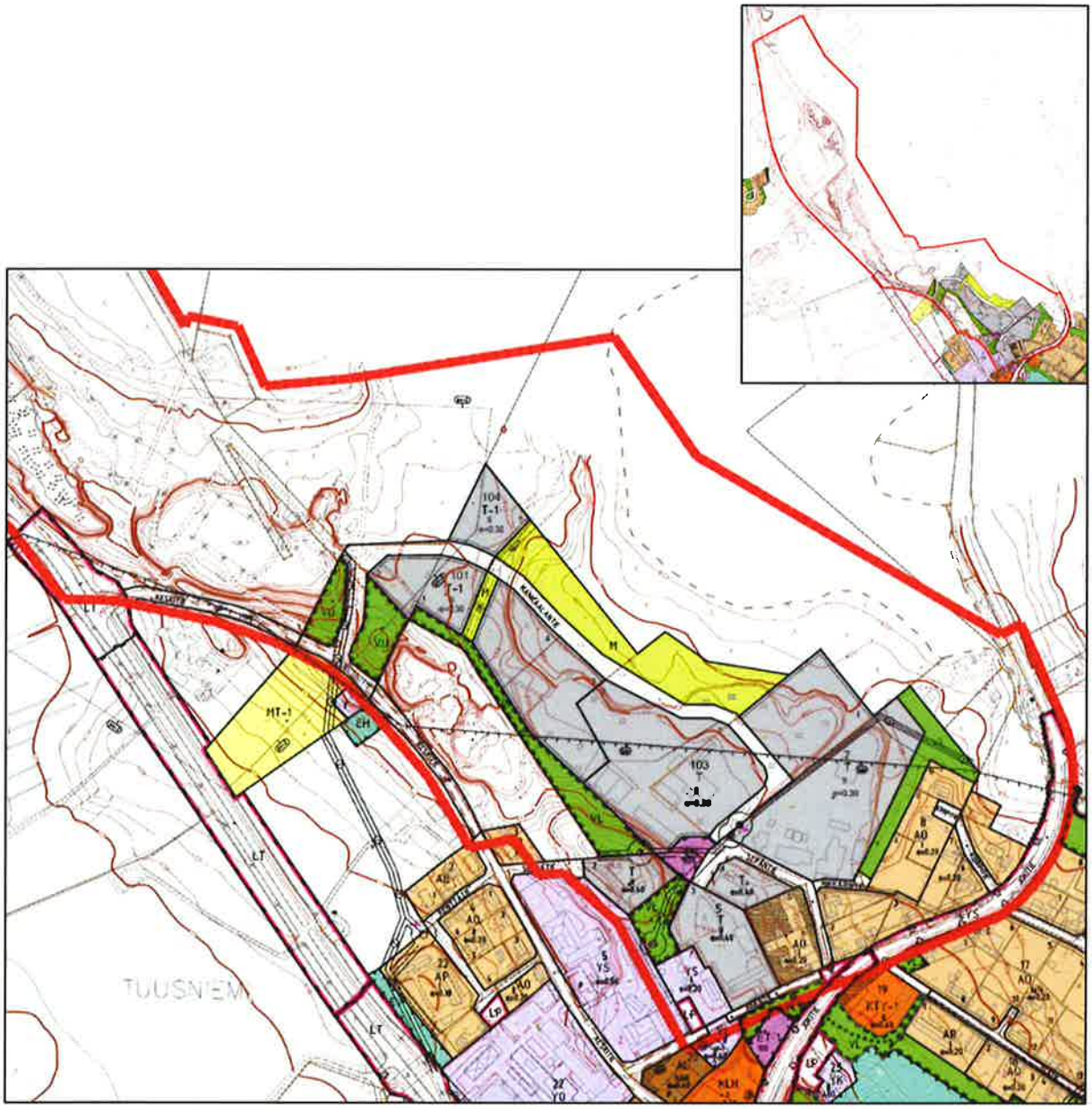

Kuva 7. Ote Kirkonkylän asemakaavayhdistelmästä (alue 1).

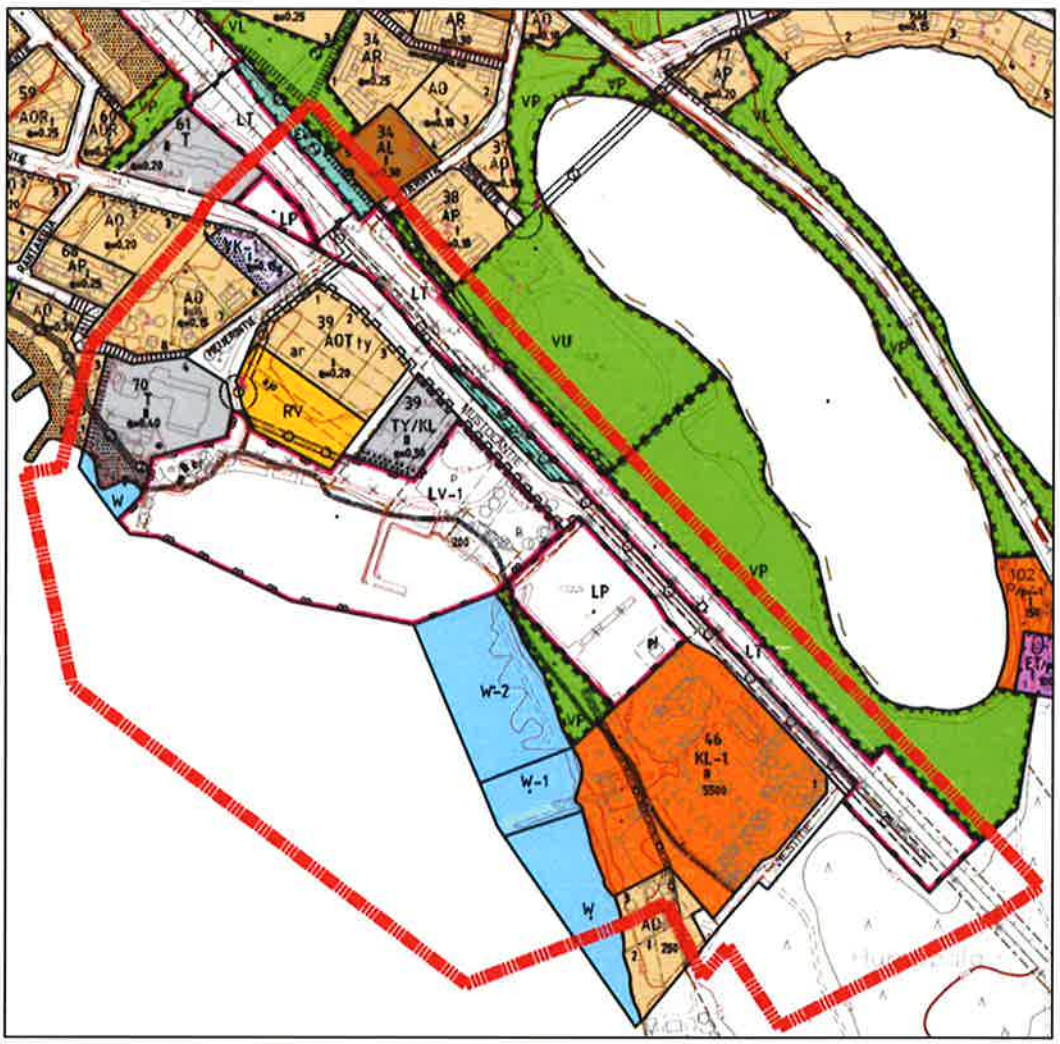

Kuva 8. Ote Kirkonkylän asemakaavayhdistelmästä (alue 2).

Rakennusjärjestys

Tuusniemen kunnan rakennusjärjestys on hyväksytty kunnanvaltuustossa 10.11.2008.

Muut suunnitelmat

- Valtatie 9 ja Kankaan teollisuusalueen välisen yhteyden tiesuunnitelma
- Tuusniemen kirkonkylän meluselvitys

2.2 Maanomistus

Osa-alue 3 on Tuusniemen kunnan omistuksessa myytyjä rakennuspaikkoja lukuun ottamatta. Alue 2 on Hojo Hojon aluetta lukuun ottamatta kunnan omistuksessa. Myös alueella 1 kunnalla on laajoja alueita omistuksessaan.

2.3 Väestö ja työpaikat

Alla olevassa taulukossa 1 on esitetty Tuusniemen kunnan väestönmuutokset ikäkausittain vuosien 2007–2017 välisenä aikana. Tuusniemen kunnan väestömäärä on vähentynyt kyseisellä aikavälillä noin 330 asukkaalla. Tilastokeskus tarjoaa vuoden 2016 osalta taajamakohtaisia väestötietoja, joiden mukaan Tuusniemen kirkonkylän taajaman väkiluku oli vuonna 2016 1021 henkilöä.

Taulukko 1. Tuusniemen kunnan väestönmuutokset ikäkausittain 2007–2017.

	0 - 14	15 - 64	65 -	yht.
2007	359	1817	758	2934
2009	360	1750	754	2864
2011	342	1690	788	2820
2013	335	1659	808	2802
2015	322	1545	852	2719
2017	286	1453	858	2597

Tilastokeskuksen vuonna 2015 tekemän väestöennusteen mukaan Tuusniemen väestömäärä vähenee myös tulevaisuudessa ja yli 65-vuotiaiden osuus kunnan väestöstä kasvaa.

Taulukko 2. Tuusniemen kunnan väestöennuste (2015) vuosille 2020–2040.

	0 - 14	15 - 64	65 -	yht.
2020	307	1369	958	2634
2025	301	1208	1063	2572
2030	289	1122	1105	2516
2035	281	1081	1103	2465
2040	275	1092	1044	2411

Työpaikkoja Tuusniemen kunnassa oli vuonna 2015 614, joista noin neljäsosa oli alkutuotannossa, noin kahdeksasosa jalostuksessa ja noin kaksi kolmasosaa palvelutoimialalla. Kunnan työpaikkaomavaraisuus (alueella työssäkäyvien ja alueella asuvan työllisen työvoiman suhde) oli samana vuonna Pohjois-Savon alin, 72,6 %.

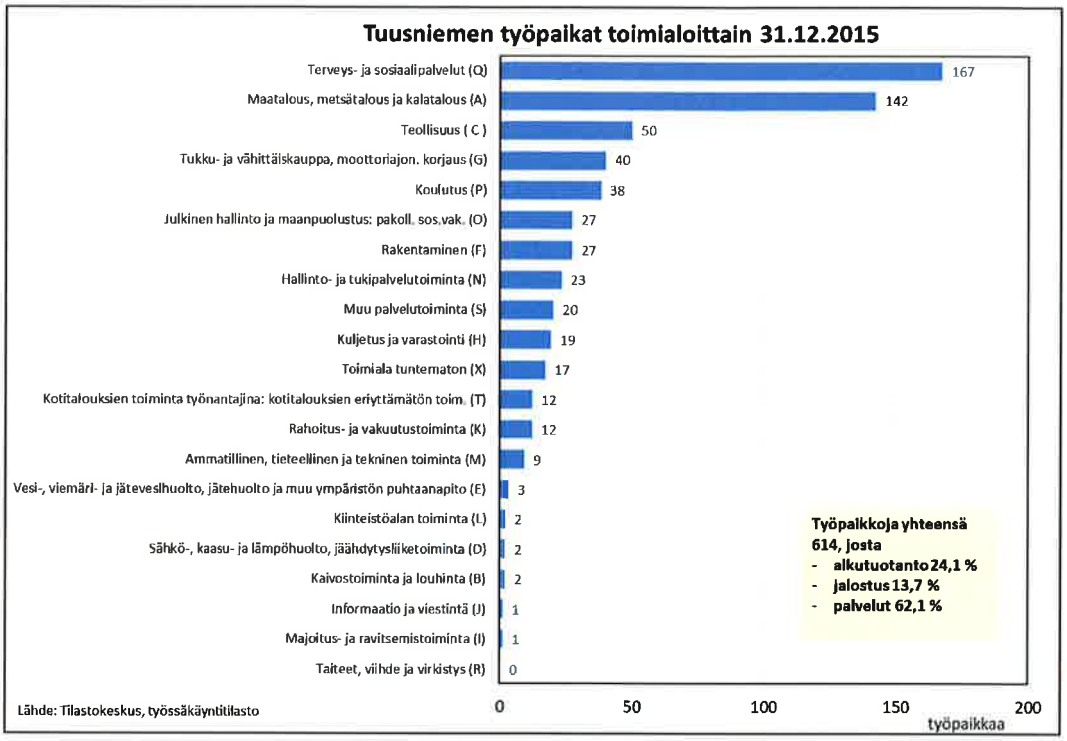

Kuva 9. Työpaikat toimialoittain Tuusniemen kunnassa vuonna 2015 (Pohjois-Savon liitto)

2.4 Nykyinen maankäyttö

Tuusniemen taajamatoiminnot ovat keskittyneet valtatie 9:n molemmille puolille. Kunnan palvelut sijaitsevat pääosin Keskitien varrella valtatien pohjoispuolella suunnittelualue 1:n läheisyydessä.

Alueella 1 on teollisuus-, maanainestenotto- sekä maa- ja metsätaloustoimintaa. Asuinrakennuksia on pääosin alueen eteläosassa sekä muutamia alueen pohjoisosassa. Alueella on myös urheilukenttä, frisbeegolfrata ja ulkoilureittejä.

Alueella 2 sijaitsee Tuusniemen satama, jonka yhteydessä toimii mm. caravanalue, Viihdekeskus Hojo Hojo ja Keramiikkapaja Savetar. Alueella on myös uimaranta. Alueen välittömässä läheisyydessä sijaitsee Tuusniemen paloasema. Vanhassa meijerirakennuksessa on yritystoimintaa.

Alueella 3 on yksi olemassa oleva asuinrakennus. Muilta osin alue on metsää. Kunta on myynyt alueelta yhden tontin, jota ei ole vielä toteutettu.

2.5 Liikenne

Valtatie 9 kulkee Tuusniemen kirkonkylän läpi. Alue 1 rajautuu valtatiehen länsiosastaan ja alue 2 koillisosastaan. Tuuslahdentie kulkee valtatie 9:ltä pohjoiseen, alueelle 3. Muita suurimpia teitä kirkonkylän alueella ja sen läheisyydessä ovat seututie 544 (Salmenkyläntie), yhdystie 5720 (Jokitie/Ohtaanniementie) sekä Tuusniemen keskustassa valtatien suuntaisesti kulkeva Keskitie.

Keskimääräinen vuorokausiliikenne valtatie 9:llä Tuusniemen kohdalla on enimmillään 3092 ajoneuvoa vuorokaudessa. Yhdystiellä 5720 (Jokitie/Ohtaanniementie) keskimääräinen vuorokausiliikenne on 877 ja seututiellä 544 (Salmenkyläntie) 553 ajoneuvoa vuorokaudessa.

Kuva 10. Keskimääräinen vuorokausiliikenne suunnittelualueella vuonna 2017.

2.6 Yhdyskuntatekniikka

Tuusniemen kunnan vesilaitos toimittaa kuluttajille vettä Hyvärilän vedenottamosta. Lisäksi vettä ostetaan Koillis-Savon Vesi Oy:lta. Vesilaitoksen toiminta-alueen jätevedet puhdistetaan puolestaan Pahkasalon puhdistamolla.

2.7 Kulttuuriympäristö

Rakennuskulttuurikohteet

Vuoden 1995 inventoiduista kohteista suunnittelualueella on Vanha meijeri. Tuusniemen meijeri perustettiin v. 1908. Meijeri on useaan otteeseen laajennettu tuotantorakennus (mm. vuonna 1945 myllyrakennus). Inventointiperustana on se, että sen on osa Tuusniemen teollisuushistoriaa.

Meijerin tiloissa toimii tällä hetkellä autopeltiseppä, hileasema, kalankäsittelytilaa, keramiikkapaja ja sen myymälä, marjojen ja sienien vastaanotto ja varastointi, kesäkahvila ja varastotilaa sekä sosiaalitiloja. Viimeisein muutos tiloihin on tehty vuonna 2010, jollin rakeennettiin sosiaalitiloja.

Kuva 11. Vanha meijeri.

Tuusniemen kirkonkylän alue on laajasti maakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä.

Muinaisjäännökset

Kaavamuutosalueilla ei ole muinaisjäännösrekisteriin kuuluvia kiinteitä muinaisjäännöksiä. Alueella tehdään inventointi syyskuussa 2018.

2.8 Ympäristön häiriötekijät

Maa-aineistenotto

Käärmevaarun alueella on vielä käynnissä maa-ainestenotto. Alueella on ollut ottotoimintaa laajoilla alueilla.

Pilaantuneet maa-alueet

Suunnittelualueella on vanhan Käärmevaarun ampumarata, joka on pilaantuneiden maa-alueiden rekisteissä.

Melu

Alueiden 1 ja 2 valtatie 9:n viereiset alueet kuuluvat voimassa olevassa yleiskaavassa osoitetulle melualueelle.

Tuusniemen taajama-alueelle on laadittu meluselvitys vuonna 2012 (FCG Finnish Consulting Group Oy). Selvityksen mukaa ennustetilanteessa vuonna 2030 päiväajan 55 dB:n melualue leviää valtatie 9:ltä 10–70 metrin etäisyydelle tien keskilinjasta ja puolestaan yöajan 50 dB:n melualue (ohjearvo vanhoille asuinalueille) 20–55 metrin etäisyydelle ja 45 dB:n melualue (ohjearvo uusille asuinalueille) 10–125 metrin etäisyydelle valtatien keskilinjasta.

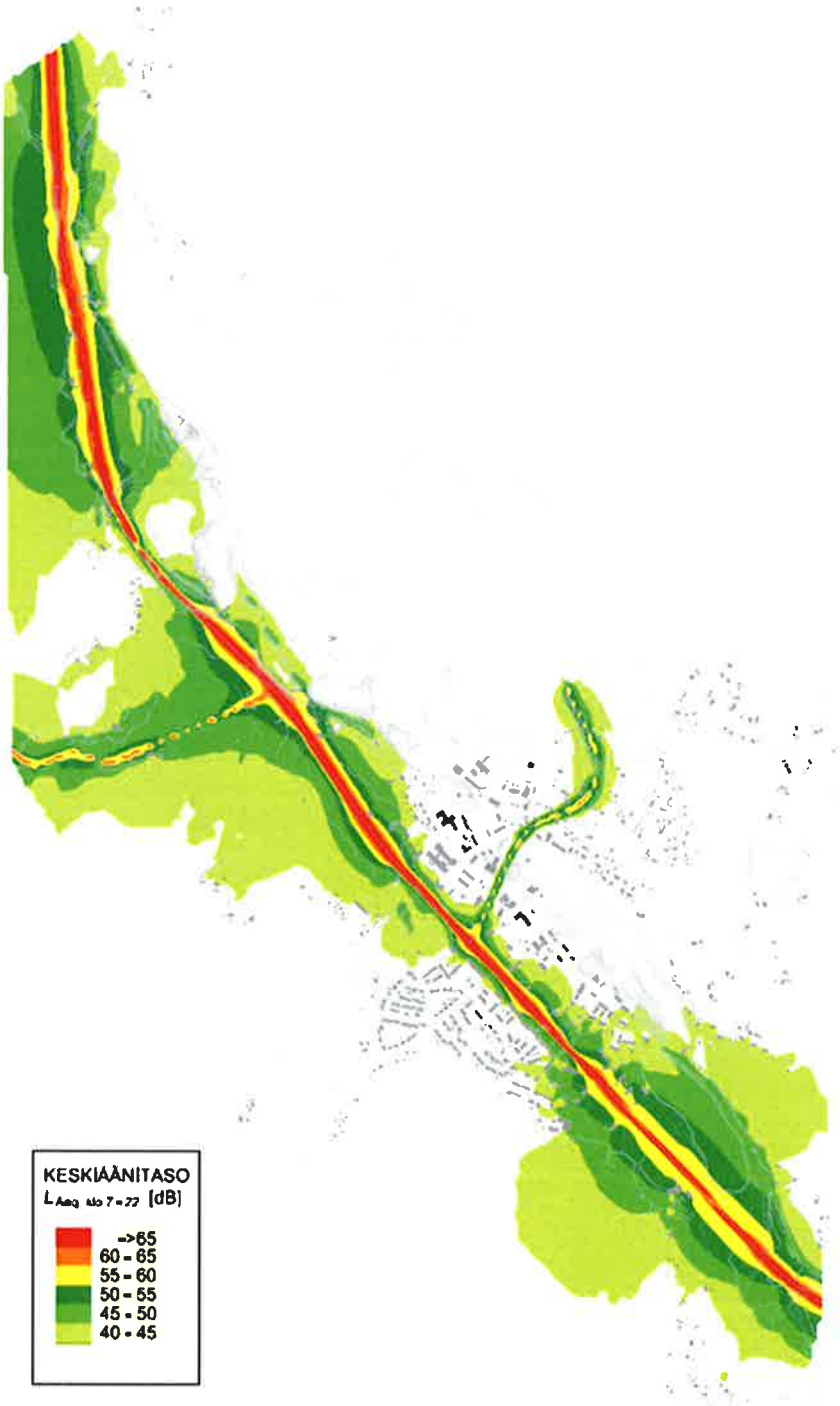

Kuva 12. Päiväaikaisen melun keskiäänitaso ennustetilanteessa vuonna 2030.

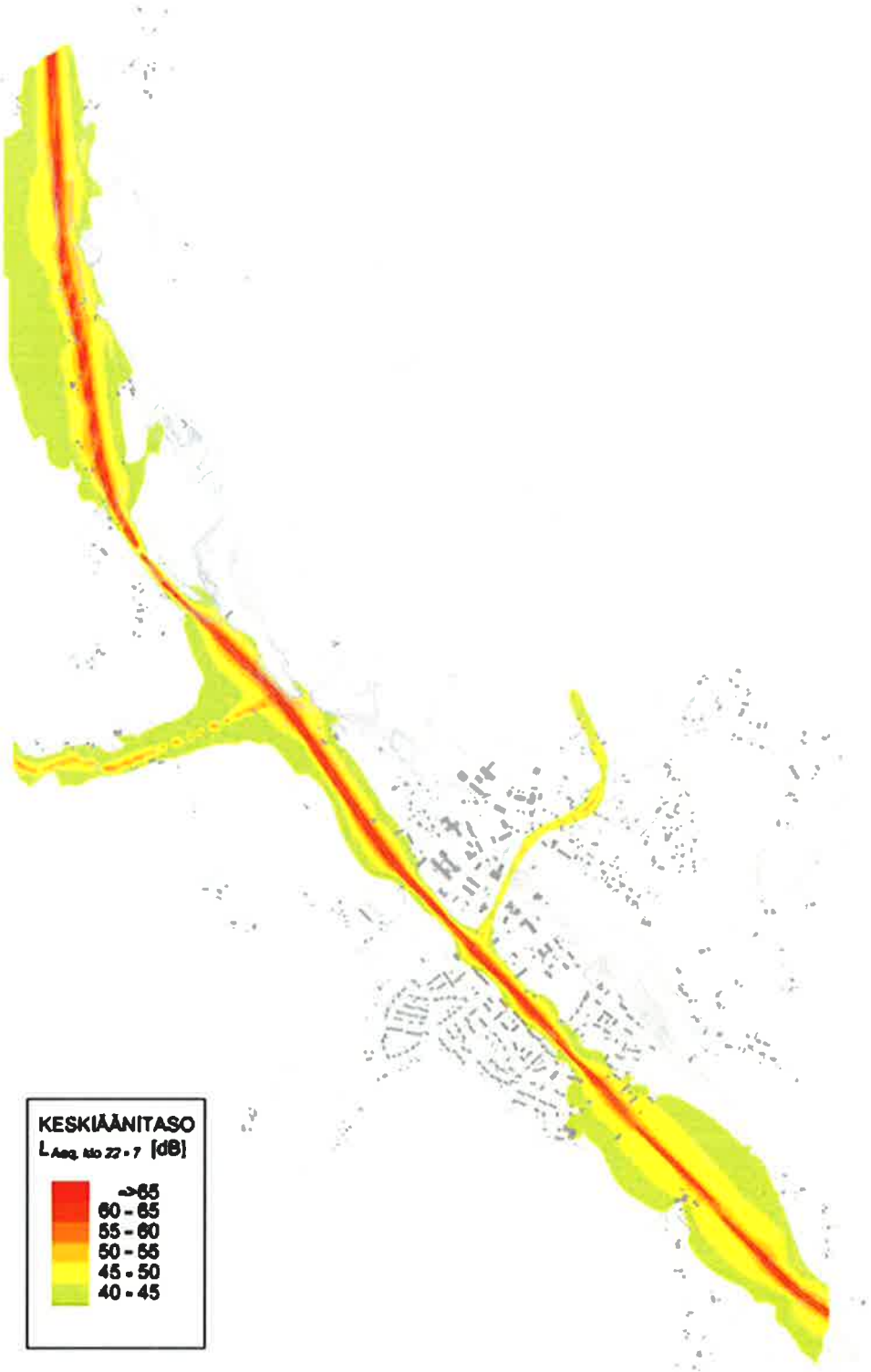

Kuva 13. Yöaikaisen melun keskiäänitaso ennustetilanteessa vuonna 2030.

3 Luonnonympäristö

Suunnittelualueelta kartoitettiin liito-orava, kasvillisuus ja luontotyypit 30.5.2018. Kartoituksen tulokset on esitetty kaavaselostuksessa ja erillistä luontoselvitysraporttia ei ole laadittu. Kartoituksesta vastasi FM, biologi Jari Kärkkäinen FCG Suunnittelu ja tekniikka Oy:n Kuopion toimistosta.

3.1 Kallio- ja maaperä

Kallioperä

Kaavamuutosalueiden kallioperä on kiillegneissiä.

Maaperä

Mannerjäätikön reuna peräytyi Tuusniemen alueelta länsiluoteeseen hieman yli 11 000 vuotta sitten (Saarelainen 2004, Tuusniemen maaperä). Alueen vapauduttua mannerjäätiköstä alueelle ulottui Yoldiameri. Vedenpinta oli tasolla noin 135 -138 m mpy. Mannerjäätikön sulamisen jälkeen maa kohosi nopeasti ja vedensyvyys pieneni. Juojärvi kuroutui omaksi altaakseen, ja muinainen Juojärvi laski aluksi vetensä luoteispäästä Pahkalahden kautta kohti Tuusjärven Naavasta. Vesi oli Juojärven luoteispäässä nykyistä korkeammalla ja Tuusniemen kirkonkylän alueella olevat muinaisrannat ovat Juojärven vanhoja rantoja. Muinaisrantoja on Suojaharjulla, Marjaharjulla ja Käärmevaarun rinteillä. Maa-aineksen otto on hävittänyt osan muinaisrannoista.

Maankohoamisen seurauksena lasku-uoma muuttui eteläosaan nykyiselle paikalleen ja maan kohotessa vähitellen vesi laski nykyiselle tasolle ja Tuusniemen kirkonkylän seutu sai nykyisen muotonsa.

Alueen 1 läpi kulkee yhtenäinen pitkittäisharju, joka menee Tuusniemen taajaman kautta kohti Pajulahtea. Harju on syntynyt mannerjäätikön sulamisvaiheessa jäätikköjokien moreenista huuhtomasta, kuljettamasta ja lopulta kerrostamasta lajittuneesta materiaalista.

Maaperä pitkittäisharjulla karkeaa hietaa, hiekkaa ja soraa. Alueen alavilla osilla, jotka olivat muinaisen Yoldiameren peittämää aluetta, on hienoa hietaa. Lisäksi alueella on hiekkamoreenia, kalliomaata (maanpeite enintään 1 m) sekä täytemaata (Sepäntien läheisyydessä).

Alue 2 on pääosin karkeaa hietaa ja pieneltä osin kalliomaata. Alue 3:n maaperä on kalliomaata.

Kaavamuutos alueella 1 on POSKI-projektissa inventoitu kohde (8-857-200). Kohteella on maa-ainesten otto sallittu

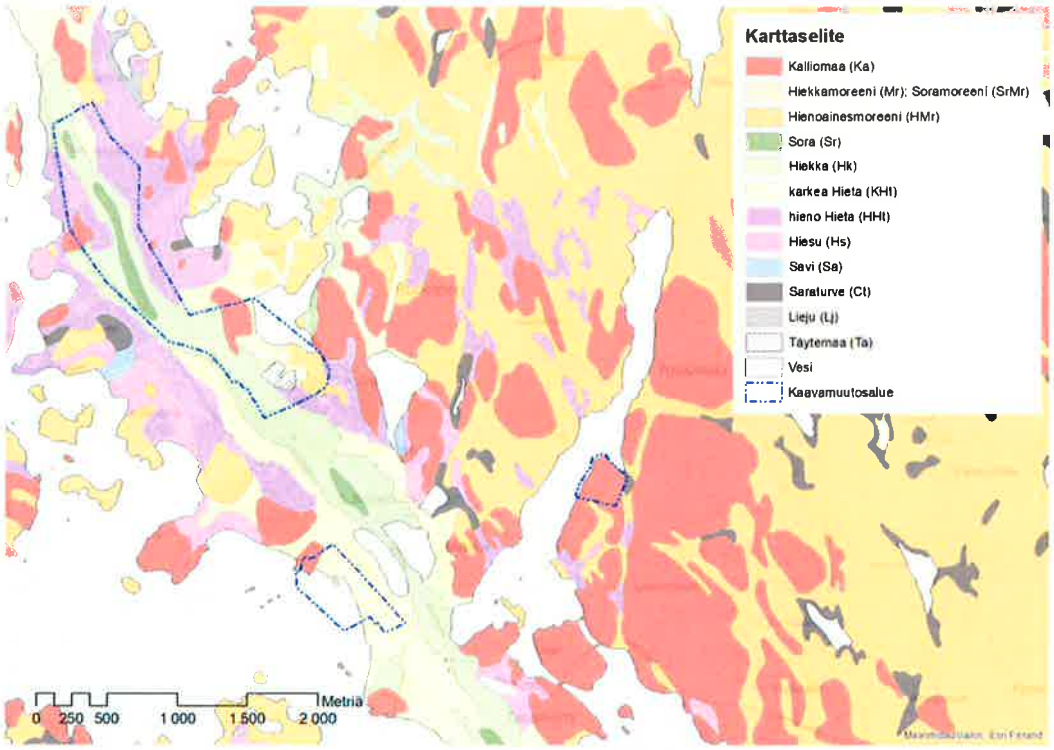

Kuva 14. Suunnittelualueen maaperä (© GTK 2018 ja pohjakartta © MML 2018).

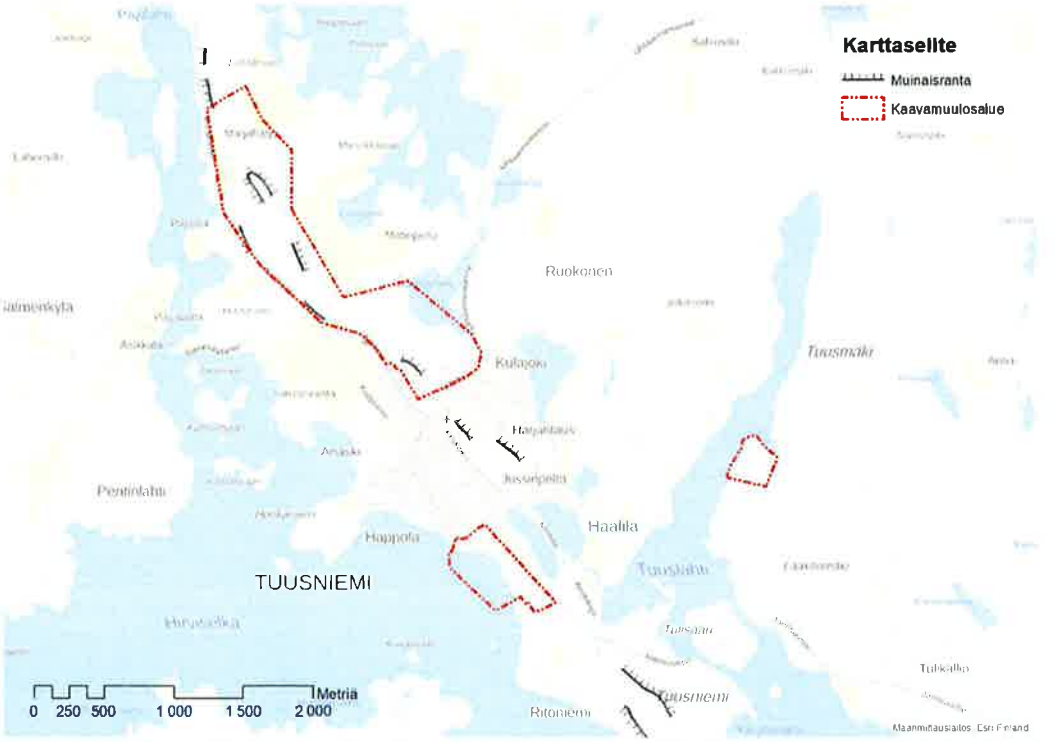

Kuva 15. Suunnittelualueella olevat muinaisrannat (© GTK 2018 ja pohjakartta © MML 2018).

Kaavamuutosalue 1 korkokuvaa leimaa Käärmevaarun ja Suojaharjun pitkittäisharju. Käärmevaarun selänne nousee tasolle +115-120 m mpy. Käärmevaarun lounaspuolella olevan Juojärven keskivedenkorkeus on +100,78 m mpy. Suojaharjun korkin kohta on tasolle noin +122,5 m mpy. Suojaharjun pohjoisrinne laskeutuu varsin tasaisesti Vehmasen lammen suuntaan. Lampi on tasolla +101,4 m mpy. Lammen lounasrannalla on kalliopaljastumia ja maasto on paikoin jyrkkää.

Muutosalue 2 on tasainen Juojärven ranta-alue. Muutosalue 3 sijoittuu Hoikkaniemelle, joka kallioinen niemi. Se erottuu hyvin Tuuslahden vesimaisemasta. Kaavanmuutosalueen korkein kohta on tasolla +120 m mpy. Järvelle päin maasto on paikoin varsin jyrkkää. Tuuslahden veden pinta on Juojärven tasolla.

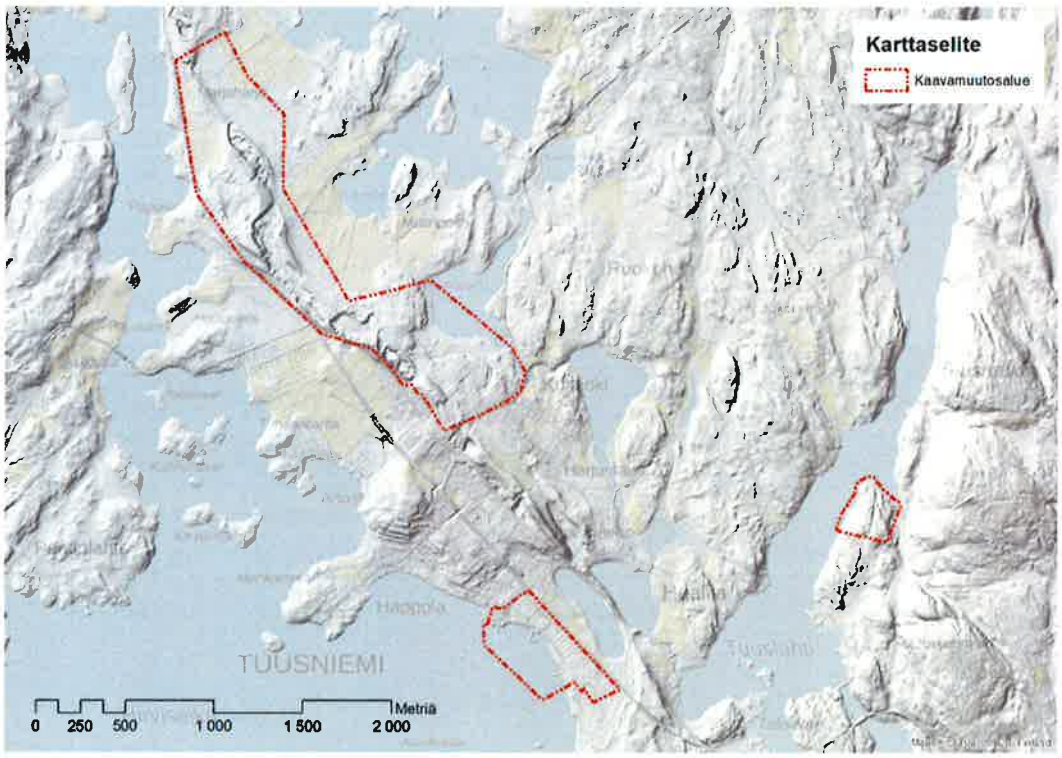

Kuva 16. Korkokuva (© MML 2018).

3.2 Vesiluonto

Pohjavesialueet

Osa kaavamuutosalue 1:stä sijaitsee Käärmevaarun (0885704) vedenhankintaan soveltuvalla pohjavesialueella. Käärmevaarun pohjavedet purkautuvat suoraan Juojärveen sekä Pajujärveen. Muodostumisalueen pinta-ala on 0,77 km^2 ja arvioitu antoisuus on 759 m^3/d. Pohjavesialueen luokka on muuttumassa.

Alue 2:n välittömässä läheisyydessä on vedenhankintaa varten tärkeä pohjavesialue Tuusniemi (0885703). Muodostumisalueen pinta-ala on 1,18 km^2 ja arvioitu antoisuus on 969 m^3/d. Pohjavesialueiden rajaukset on esitetty kuvassa 14.

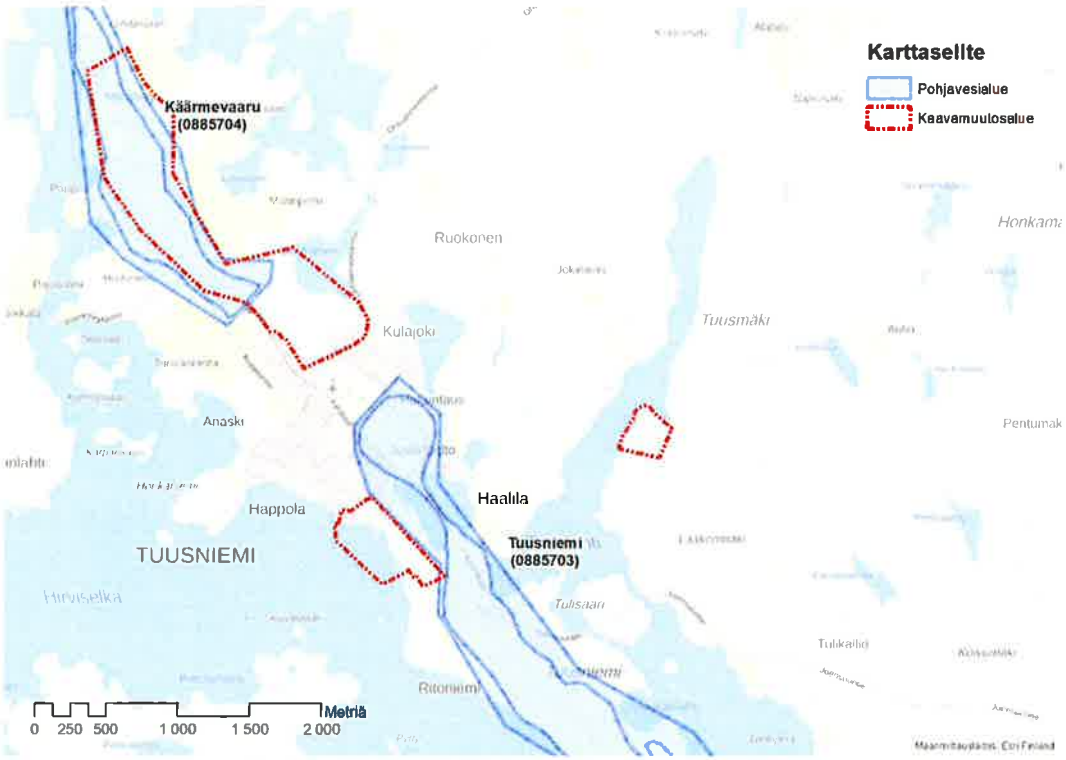

Kuva 17. Suunnittelualueella ja sen läheisyydessä sijaitsevat pohjavesialueet ja niiden varsinaiset muodostumisalueet (pohjakartta © MML 2018).

Pintavedet

Suunnittelualueet kuuluvat Vuoksen vesistön Juojärven reittiin. Alue 1 kuuluu osin Juojärven lähialueeseen (04.711) ja osin Hietajärven valuma-alueeseen (04.715). Alueet 2 ja 3 sijaitsevat Juojärven lähialueella.

Alueeseen 1 kuuluu Vehmanen nimisen järven (04.715.1.006) eteläranta. Sen pinta-ala on 16 ha.

Alue 2 rajautuu Juojärveen, joka on tyypillinen karu ruokojärvi. Juojärven vesi on hyvin niukkaravinteista ja vain lievästi humuksen ruskeaksi värjäämää. Sen ekologinen tila on hyvä. Juojärveä säännöstellään voimalaitosten tarpeisiin. Vedenkorkeuden vaihteluväli (säännöstelyrajat) on: alavesi 100,40 m; keskivesi 100,78 m ja ylävesi 101,05 m.

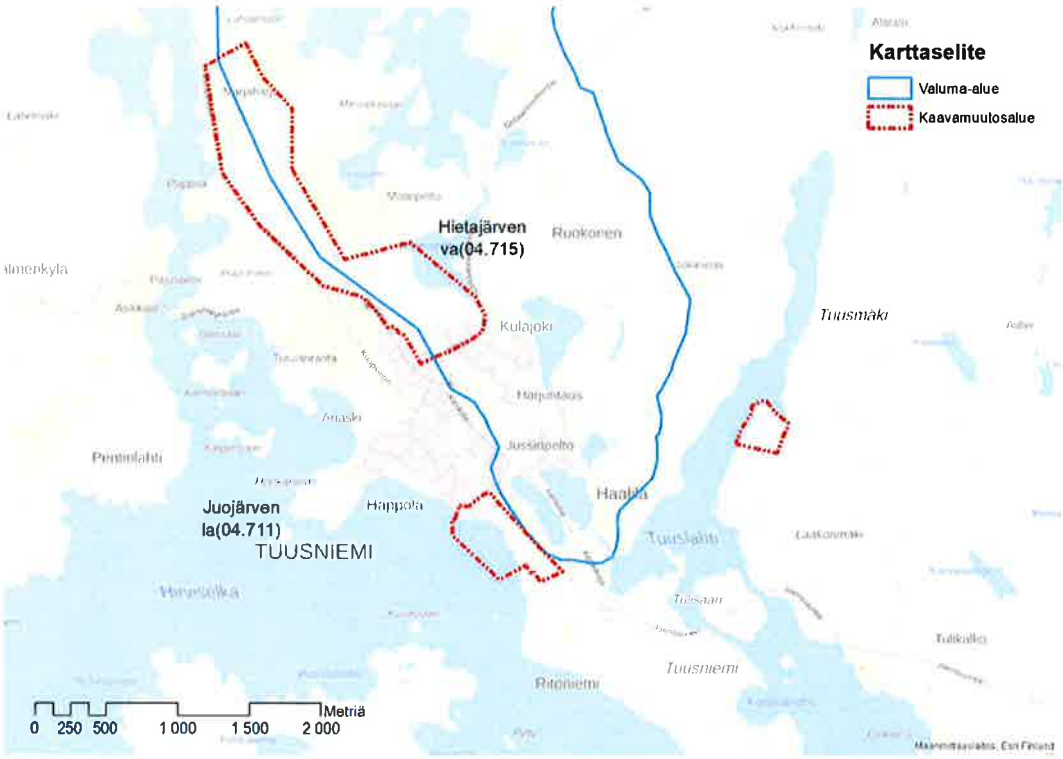

Kuva 18. Suunnittelualue sijoittuu kahdelle valuma-alueelle (pohjakartta © MML 2018).

3.3 Maisema

Tuusniemi kuuluu Suomen maisemamaakuntajaossa itäiseen Järvi-Suomeen, Pohjois-Savon järviseutuun.

Kaavamuutosalueen 1 maiseman perusrakenteen muodostaa Tuusniemen halkova Joensuun Jaamankankaalta alkava Pohjanlahden rannikolle ulottuva pitkittäisharju. Tästä harjujaksosta alueelle 1 sijoittuvat Marjaharju, Käärmevaaru ja Suojaharju. Marjaharjun ja Käärmevaarun harjumaisemaa rikkovat maa-ainesottoa-alueet, joita on Marjaharjuselänteen itäpuolella ja Käärmevaarun eteläosalla. Alueella on myös jälkihoidettuja maa-ainesottoalueita ja urheilukenttä. Maa-aineksen ottoalueiden ulkopuolella harjumaisemaa elävöittävät paikoin järeäpuustoisen männiköt. Suojaharju on osittain rakennettua ympäristöä.

Marjaharjun länsipuolelle avautuu varsin pienialainen viljelymaisema, joka ulottuu Kuopio-Joensuu tielle.

Kaavamuutosalueen 1 kaakkoisosa kuten kaavamuutosalue 2 kuuluvat maakunnallisesti arvokkaalle Tuusniemen kirkonkylän kulttuuriympäristön maisema-alueelle.

Alue 3 on luonteeltaan kallioinen niemi, missä puusto on suurelta osin nuorta tai avohakattua. Varttuneempaa puustoa on vain rantavyöhykkeellä.

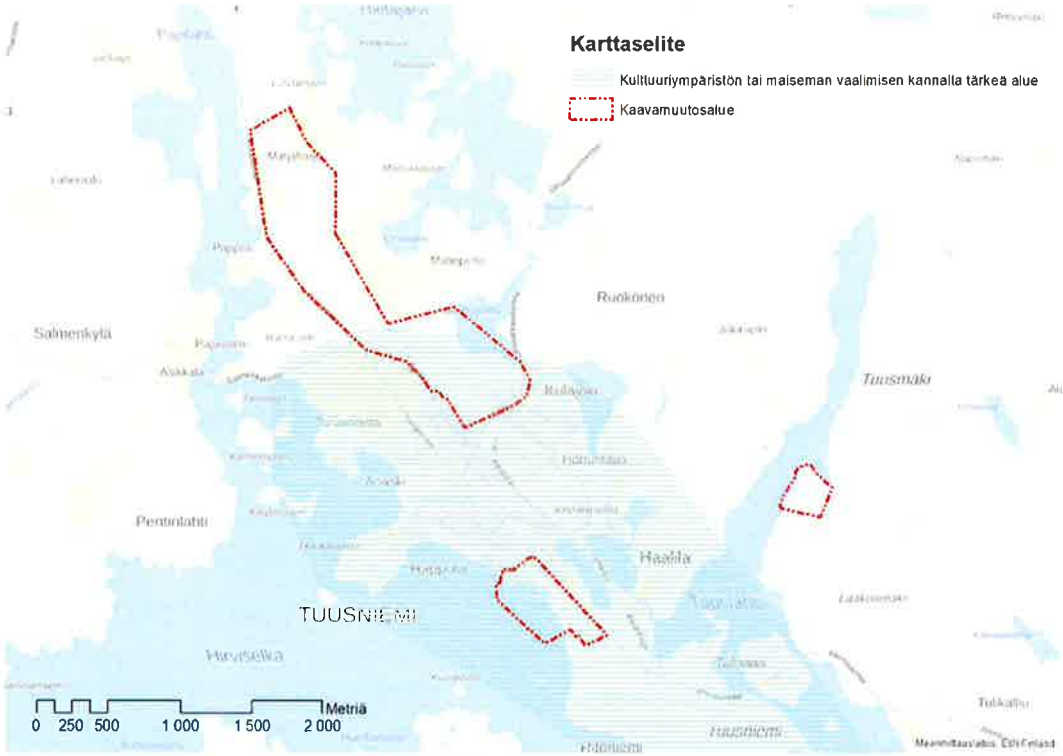

Kuva 19. Tuusniemen kirkonkylän kulttuuriympäristön maisema-alue ulottuu kaavamuutosalueelle 1 ja 2 (pohjakartta © MML 2018).

Kuva 20. Marjaharjun itäpuolella on toimiva maa-ainesottoalue.

Kuva 21. Hoikkaniemen, alueen 3, rantametsät on avohakattu 2018.

3.4 Kasvillisuus ja eläimistö

Kaavamuutosalueille suoritettiin maastokäynti 30.5.2018, jolloin kartoitettiin liitoorava ja arvokkaat luontokohteet sekä kasvillisuus.

Kaavamuutosalueella 1 vallitsevana metsätyyppinä ovat tuoreet mustikkatyypin (MT) kuusikankaat sekä kuivahkot puolukkatyypin (VT) mäntykankaat. Kuivimmilta osin harjumetsät karuuntuvat kanervatyypin (CT) kuiviksi kankaiksi. Lehtomaista kangasta (OMT) on Marjaharjun länsirinteellä (kuva 19). Puusto on etupäässä mäntyvaltaista ja varttunutta kasvatusmetsää. Vanhempaa puustoa on Marjaharjun etelä ja lounasosalla, Käärmevaarun keskiosalla sekä Vehmasen rannalla. Hiekkaniemen itäosa on taimikkona. Suojaharjulla on tuoreita hakkuualueita.

Soita on vähän ja isommat suot on ojitettu. Kaavamuutosalueella 1 on Marjaharjun eteläosalla pienialainen suo, jossa kasvillisuus on tupasvilla- ja isovarpurämettä sekä lyhytkorsinevaa. Toinen luonnontilainen pieni rämesuo on Käärmevaarun kaakkoisosalla. Suo rajautuu peltoon. Suojaharjun pohjoispuolella, Vehmasen etelärannalla on ojitettu korpi, jossa ilmenee pohjavesivaikutus. Alueella on vielä lähteisiä ja tihkupintaista osia, missä on säilynyt alkuperäinen lähteinen ruoho- ja saniaiskorpikasvillisuus. Alueella on myös paikoin lehtokasvillisuutta, joka on muodostunut ojituksen takia.

Hoikkaniemellä (kaavamuutosalue 3) vallitseva kasvillisuus on tuoretta ja kuivahkoa kangasta. Puusto on varsin nuorta ja varttuvaa. Pääosa alueen uudistuskypsistä metsäkuvioista on avohakattu 2018. Alueen koillisosa rajautuu paikallisesti arvokkaaseen ruoho- ja heinäkorpeen, joka läpi menee puro.

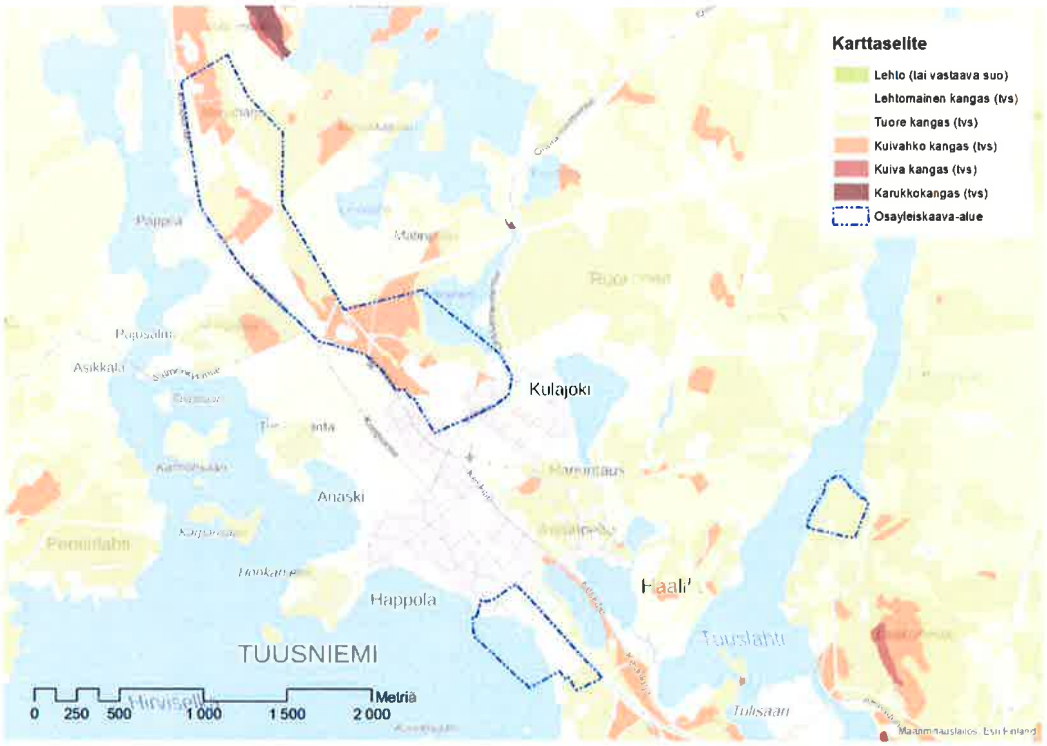

Kuva 22. Suunnittelualueen kasvillisuus (Avoin metsätieto © Metsäkeskus 2018 ja pohjakartta © MML 2018).

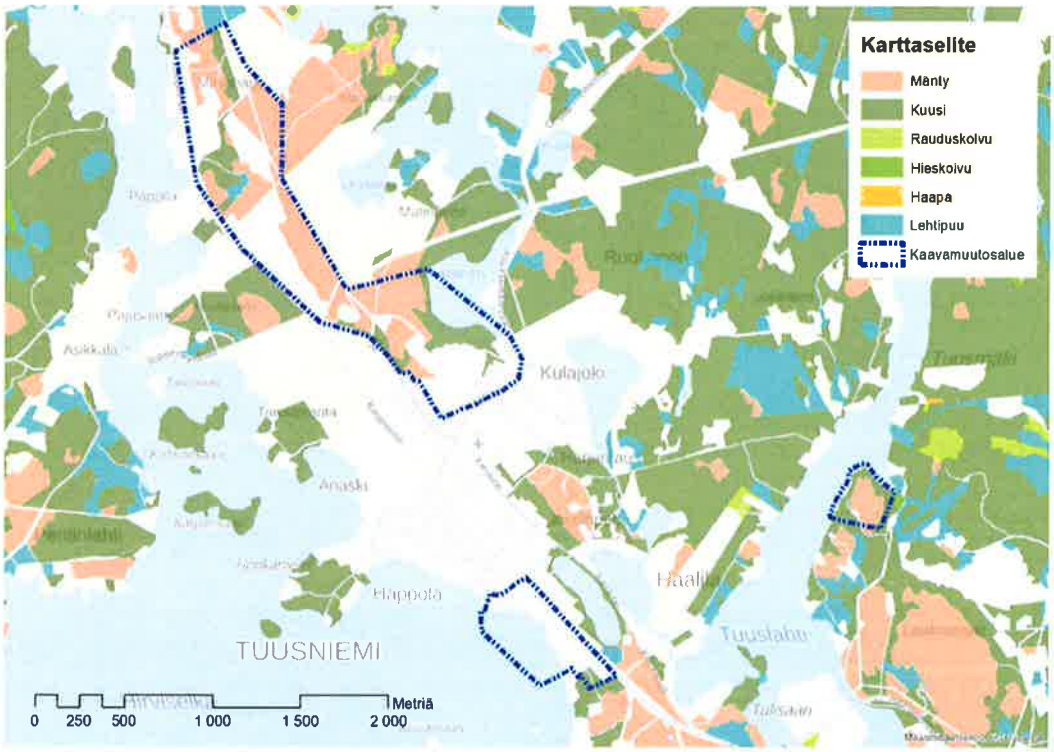

Kuva 23. Suunnittelualueen puusto (Avoin metsätieto © Metsäkeskus 2018 ja pohjakartta © MML 2018).

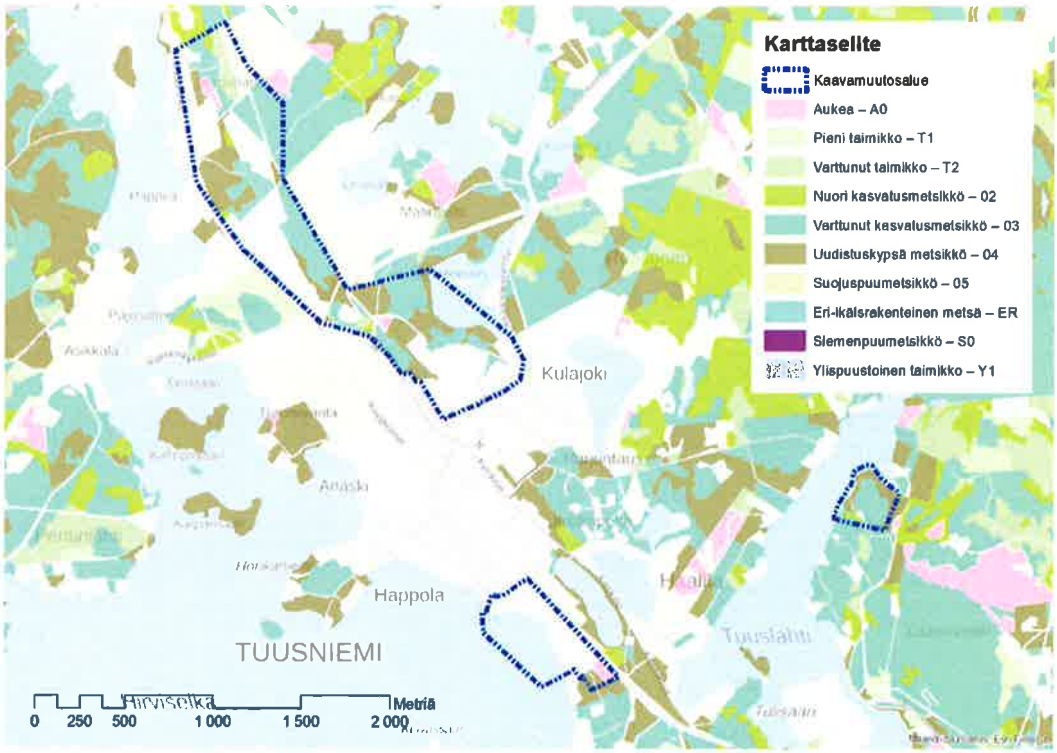

Kuva 24. Suunnittelualueen puuston ikäluokat (Avoin metsätieto © Metsäkeskus 2018 ja pohjakartta © MML 2018). Alueella 1 ja 2 osa uudistuskypsistäkuvioita on avohakattu 2018.

Alueen metsät ovat talousmetsiä ja valtaosin männiköitä, jolloin alueen linnusto ei ole erityisen merkittävää. Osa alueesta on lisäksi rakennettua. Metsälinnusto on kangasmetsille tyypillinen. Yleisiä ovat peippo, pajulintu, talitiainen, punarinta, leppälintu ja käpytikka. Lajimäärä on suurin rantapensaikoissa, missä on mm. runsaasti rastaita. Alueen linnustoon kuuluvia huomionarvoisia lajeja ovat mm. palokärki, teeri ja metso. Selvitysalueen nisäkäslajistoon kuuluvat mm. liito-orava, hirvi, jänis, rusakko, orava ja mäyrä. Pienpedoista alueella esiintyvät mm. kettu, minkki, kärppä, lumikko ja supikoira.

3.5 Arvokkaat luontokohteet

Kaavamuutosalueella on kaksi paikallisesti arvokasta luontokohdetta: kaksi osanen Vehmasen korpi ja Marjaharjun suo. Hoikkaniemen korpi rajautuu kaavamuutosalueeseen 3.

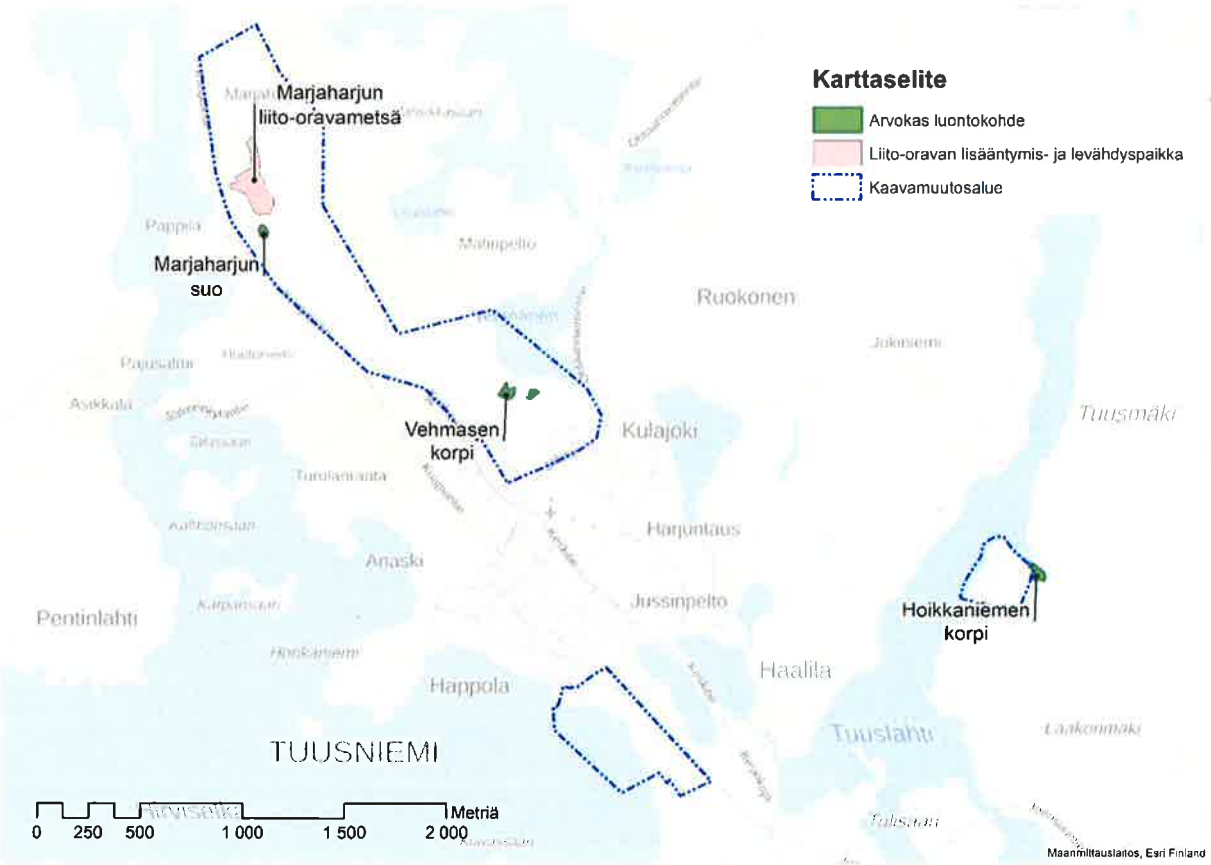

Kuva 25. Suunnittelualueen arvokkaat luontokohteet (pohjakartta © MML 2018).

Vehmasen korpi
Pinta-ala: 0,6 ha

Kaksiosanen luontokohde, missä kasvillisuus on pääosin luhtaista ja lähteistä ruoho- ja heinävaltaista korpea. Kasvillisuus on mosaiikkista, paikoin on mättäitä ja vetisiä pintoja. Korpikasvillisuuden lisäksi on tuoreen lehdon laikkuja ja kangasmättäitä. Alusvillisuutta luonnehtivat okarahkasammal, kiiltolehväsammal, hiirenporras, järvi-, metsä- ja peltokorte, vehka, korpikastikka, vadelma, nokkonen, mesimarja, metsäalvejuuri ja suokeltto. Lähteisyyttä osoittavat lajit ovat mm. suokeltto ja kiiltolehväsammal ja kohteella on tihkupintoja.

Erirakenteinen ja -ikäinen puusto- ja pensaskerros muodostuu kiiltopajusta, mustaherukasta, hieskoivusta, pihlajasta, kuusesta, männystä, harmaalepästä ja raidasta. Ojitus on heikentänyt kohteen luonnontilaa, mutta lähteisyys on osittain säilynyt.

Metsälain erityisen arvokkaisiin elinympäristöihin kuuluvat rehevät lehtolaikut, ruohokorvet ja lähteiden välittömät lähiympäristöt, joiden ominaispiirteitä ovat veden läheisyydestä ja puu- ja pensaskerroksesta johtuvat erityiset kasvuolosuhteet ja pienilmasto. Kohde on paikallisesti arvokas.

Kuva 26. Vehmasen korpi (kuva © FCG 2018).

Marjaharjun suo
Pinta-ala: 0,2 ha

Marjaharjun länsirinteellä oleva luonnontilainen ja pienialainen avosuo, jonka laidalla kasvillisuus on tupasvilla- ja isovarpurämettä. Isovarpurämettä on myös puiden tyvillä ja paikon lyhytkorsinevan mättäillä. Kasvistoon kuuluu muun muassa pallosara, vaivero, tupasvilla, suopursu, mustikka, puolukka ja rämerahkasammal. Suo on vähäpuustoinen jouto- ja kitumaan suo, joka on metsälain erityisen arvokas elinympäristö. Kohde on paikallisesti arvokas.

Kuva 27. Marjaharjun suo (kuva © FCG 2018).

Hoikkaniemen korpi
Pinta-ala: 0,4 ha

Kaavamuutosalue 3. itäosa rajautuu Hoikkaniemen ruohokorpeen, jonka läpi menee puro. Ruohokorpi on luhtainen ja sen kasvillisuutta leimaa hiirenporras-valtaisuus sekä mätäs-, väli- ja vesipintojen mosaiikkisuus. Korpikasvillisuuden lisäksi on kasvillisuus saa paikoin kostean lehdon piirteitä. Puusto on kuusivaltaista ja eri-ikäistä. Kuusen lisäksi puustoon kuuluvat hiekoivu, terva- ja harmaaleppä. Aluskasvillisuuden valtalajit ovat oka- ja haprarahkasammal, metsäkorte, hentosara, mesiangervo, nurmilauha, rentukka, korpikaisla, vehka, kiiltopaju, korpiimarre, rönsyleinikki ja raate. Kotkansiipeä kasvaa kohteen eteläosalla, pääosin hakatulla puronvarren osalla. Kohde on paikallisesti arvokas.

Kohteen ominaispiirteitä ovat rehevä ja vaatelias kasvillisuus, erirakenteinen puusto ja pensaskasvillisuus. Hoikkaniemen korpi on metsälain mukainen erityisen arvokas elinympäristö.

Kuva 28. Hoikkaniemen korpi (kuva © FCG 2018).

Marjaharjun liito-oravametsä
Pinta-ala: 3,2 ha

Marjaharjun länsirinteeltä löydettiin luontokartoituksessa kuudentoista puun alta liito-oravan papanoita. Yksi papanapuu on haapa ja muut järeitä kuusia. Papanapuut sijoittuvat varsin tasaisesti kuusivaltaisessa metsässä. Lehtipuuta on niukasti, mutta pellon laidalla kasvaa paikoin järeitä haapoja, joita on myös alueen länsireunalla. Pesäpuita, missä on kolo tai risupesä, ei todettu.

Puusto on uudistuskypsää ja sitä on väljennetty. Kasvillisuus on tuoretta ja lehtomaista kuusikangasta. Liito-oravametsä rajautuu pohjoisessa peltoon ja sen poikki menee tie. Marjaharjun liito-oravametsä on liito-oravan elinympäristö, missä alueella olevat lisääntymis- ja levähdyspaikat ovat sen osia.

Kuva 29. Marjaharjun liito-oravametsä on pääosin uudistuskypsää lehtomaisen kankaan kuusikkoa (kuva © FCG 2018).

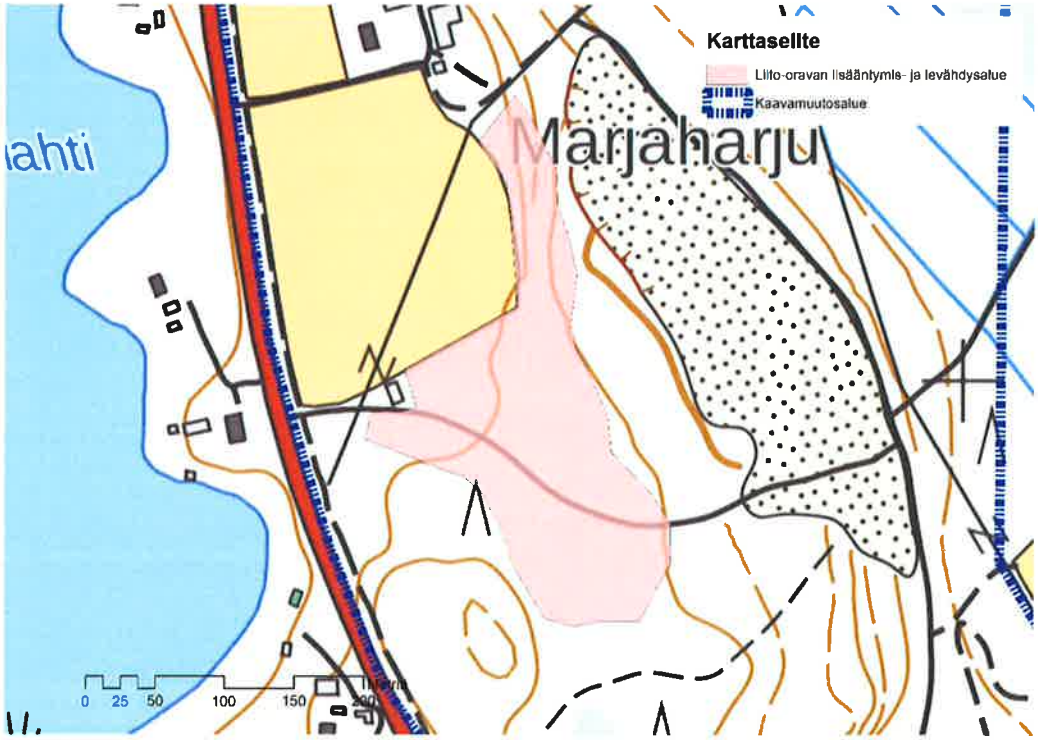

Kuva 30. Marjaharjun liito-oravametsän aluerajaus (pohjakartta © MML 2018).

4 Tavoitteet

Osayleiskaavan tavoitteet osa-alueittain:

Alue 1: Kunnan tavoitteena on laajentaa teollisuusaluetta ja muodostaa alueelle vetovoimaisia teollisuustontteja. Teollisuusalueelta on uusi suora tieyhteys valtatie 9:lle.

Alue 2: Satama-alueelta on purettu vanha teollisuuskiinteistö, mikä mahdollistaa satama-alueen kehittämisen yhtenä kokonaisuutena. Kaavamuutoksella pyritään väljentämään kaavaa, jotta erityyppiset matkailua palvelevat toiminnot voidaan rakentaa alueelle.

Alue 3: Rakennuspaikkojen sijoittelua halutaan muuttaa, jotta alueella oleva jätevedenpumppaamo ei aiheuta häiriöitä.

5 Osayleiskaavan muutokset

Alueelle 1 (kuvat 31 ja 32) on tehty seuraavat muutokset:
- pohjois- ja eteläosan teollisuusalueita on laajennettu, minkä vuoksi virkistysaluetta on supistettu pohjoisosassa.
- pohjavesialue on poistettu pohjavesialueen luokituksen muutoksen myötä
- uusi tie on osoitettu palvelemaan mm. laajennettua teollisuusaluetta
- Keskitien liittymä on poistettu ja yhteys valtatie 9:lle siirtyy uudelle myös teollisuusaluetta palvelevalle tielle. Valtatien rinnakkaistie on linjattu uudelleen ja on vähennetty valtatien liittymiä
- alueelle olevat ulkoilureitit on linjattu uudestaan ja VU-aluetta on supistettu johtuen teollisuusalueen laajenemisesta
- ulkoilureitin säilyminen ja virkistystoiminta on turvattu joskin supistuneella VU-alueella
- kevyen liikenteen väylää on pidennetty olevan tilanteen mukaisesti
- melualueen rajausta on tarkennettu
- maa-ainestenotolle varattu alue on muutettu kokonaisuudessaan teollisuusalueeksi.
- kaavaan on osoitettu liito-orava-alue (s-1) Marjaharjun liito-oravametsä (kuvassa 31) ja arvokkaat luontoalueet (luo) Vehmasenkorpi (kuvassa 32.) ja Marjaharjun suo (kuvassa 31).
- maakunnallisesti merkittävä kulttuuriympäristö on osoitettu maakuntakaavan mukaisesti.
- energiahuollon alueet sekä pilaantunut kohde on osoitettu voimassa olevan osayleiskaavan mukaisesti.

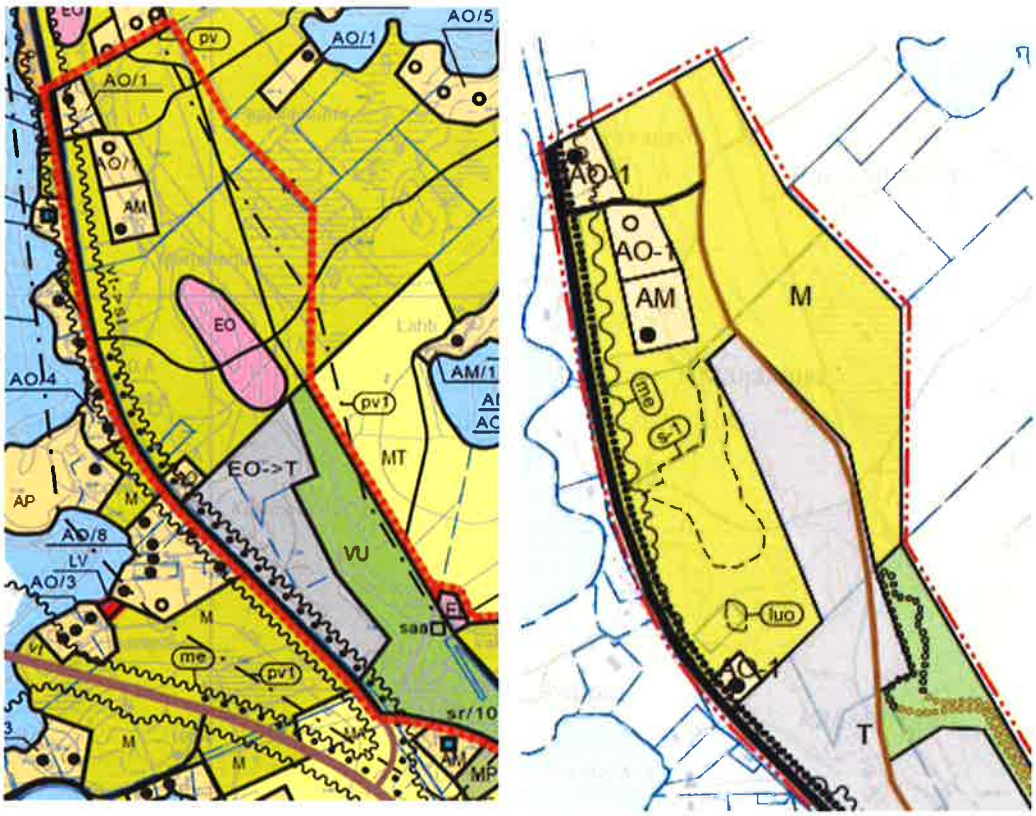

Kuva 31. Alueen 1 pohjoisosa. Voimassa oleva yleiskaava vasemmalla ja kaavamuutos oikealla.

Kuva 32. Alueen 1 eteläosa. Voimassa oleva yleiskaava vasemmalla ja kaavamuutos oikealla.

Alueelle 2 (kuva 33) on tehty seuraavat muutokset:
- palvelualueita on laajennettu
- satama- ja pysäköintialueiden aluevaraukset tarkistettu
- varaukset leirintä- ja uimaranta-alueille on poistettu kaavasta
- melualueen rajausta on tarkennettu

Maakunnallisesti merkittävä kulttuuriympäristö on osoitettu maakuntakaavan mukaisesti. Rakennussuojelukohde, teollisuusalue ja suojaviheralue on osoitettu voimassa olevan yleiskaavan mukaisesti.

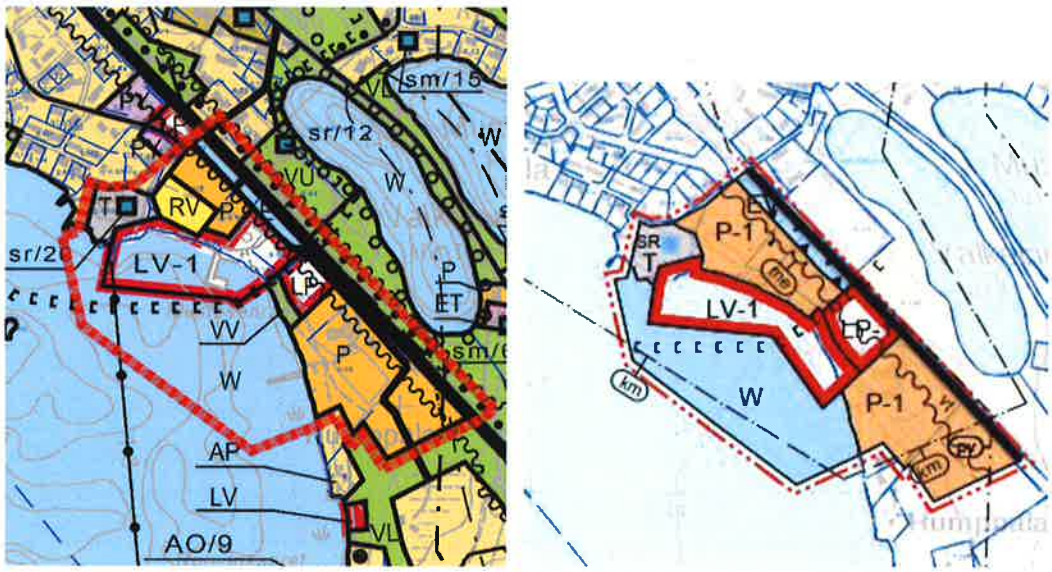

Kuva 33. Alueen 1 eteläosa. Voimassa oleva yleiskaava vasemmalla ja kaavamuutos oikealla.

Alueen 3 (kuva 34) rakennuspaikkojen sijaintia on muutettu jätevedenpumppaamon vuoksi, mutta rakennuspaikkojen määrä on säilynyt samana. Alueelle on merkitty arvokas luontoalue Hoikkaniemen korpi.

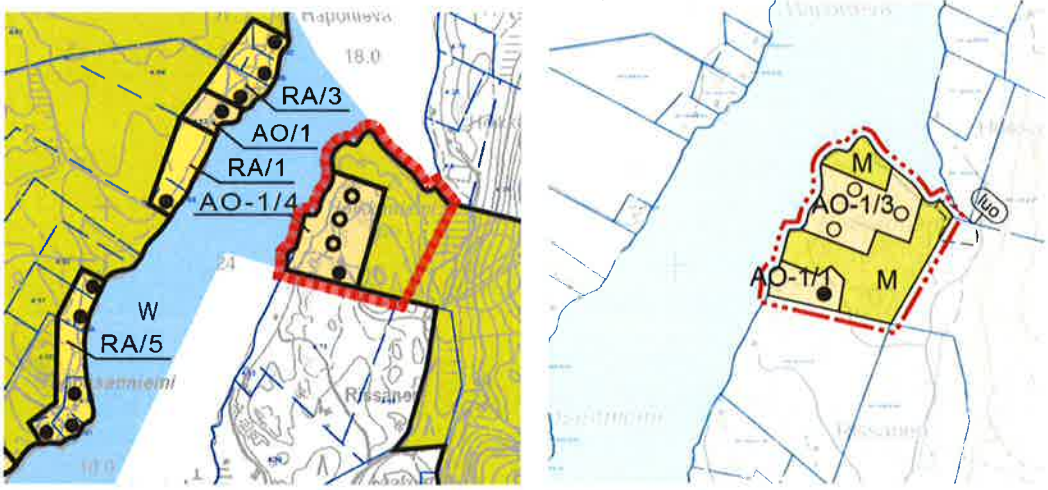

Kuva 34. Alueen 1 eteläosa. Voimassa oleva yleiskaava vasemmalla ja kaavamuutos oikealla.

5.1 Aluevarausten pääperustelut

YLEISKAAVAMERKINNÄT JA -MÄÄRÄYKSET:

AO-1/3	ERILLISPIENTALOJEN ALUE. Alue on tarkoitettu ympärivuotisten asuntojen rakentamiseen. Rakennuspaikalle saa rakentaa yhden tai kahden perheen asuinrakennuksen lisäksi saunan ja tarvittavia talousrakennuksia. Rakennusten yhteenlaskettava kerrosala on enintään 300 k-m2. Luku osoittaa rakennuspaikkojen enimmäismäärän alueella.
AO-1	ERILLISPIENTALOJEN ALUE. Alue on tarkoitettu ympärivuotisten asuntojen rakentamiseen. Rakennuspaikalle saa rakentaa yhden tai kahden perheen asuinrakennuksen lisäksi saunan ja tarvittavia talousrakennuksia. Rakennusten yhteenlaskettava kerrosala on enintään 300 k-m2. Luku osoittaa rakennuspaikkojen enimmäismäärän alueella.
AP	PIENTALOVALTAINEN ASUNTOALUE.
AM	MAATILOKESKUSTEN ALUE.
P-1	PALVELUJEN JA HALLINNON ALUE. Alueelle saa sijoittaa matkailu-, huvi- ja viihdetoimintaa palvelevia rakennuksia sekä työpaikkarakentamista.
PY	JULKISTEN PALVELUJEN JA HALLINNON ALUE.
T	TEOLLISUUS- JA VARASTOALUE.
VL	LÄHIVIRKISTYSALUE.
VU	URHEILU- JA VIRKISTYSPALVELUJEN ALUE.
LP-1	PYSÄKÖINTIALUE. Aluetta voi käyttää veneiden talvisäilytyspaikkana.
LV-1	SATAMA. Alue varataan satama-alueeksi, jolle saa sijoittaa uimarannan, laitureita, veneiden ratautumispaikkoja, satamaa palvelevia muita rakennuksia ja rakenteita.
EV	SUOJAVIHERALUE.
EN	ENERGIAHUOLLON ALUE.
M	MAA- JA METSÄTALOUSVALTAINEN ALUE.
W	VESIALUE.

saa

Mahdollisesti pilaantunut kohde, jonka maaperä on tutkittava ja tarpeen mukaan kunnostettava ennen rakentamistoimenpiteitä.

Vanhan asuinrakennuksen, loma-asunnon tai saunarakennuksen likimääräinen sijainti.

Uuden asuinrakennuksen, loma-asunnon tai saunarakennuksen likimääräinen sijainti.

s-1

SUOJELTAVA ALUEEN OSA.
Alue on liito-oravan esiintymisaluetta, johon sisältyy luonnonsuojelulain 49 §:n mukaisia liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikkoja. Alueella tehtävien toimenpiteiden yhteydessä on selvitettävä toimenpiteen vaikutukset liito-oravan kannalta. Mikäli toimenpiteellä voi olla vaikutusta alueeseen liito-oravan elinympäristönä, toimenpidettä koskevasta asiasta on pyydettävä alueellisen ELY-keskuksen ympäristövastuualueen lausunto.

km

MAAKUNNALLISESTI MERKITTAVA KULTTUURIYMPARISTO.
Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa on huomioitava kulttuuriympariston vaaliminen, kulttuuriarvojen turvaaminen ja ominais-piirteiden sailyttaminen.

Rakennussuojelukohde tai alue.
Rakennushistoriallisesti, historiallisesti tai maisemankuvan kannalta arvokas rakennus tai rakennusryhmä. Maankäyttö- ja rakennuslain 41 §:n nojalla määrätään, että rakennukset tai rakennusryhmä lähiympäristöinen on säilytettävä. Rakennuksia ja niiden ympäristöä on hoidettava ja korjattava siten, ettei niiden kulttuurihistoriallinen arvo heikkene. Merkinnässä oleva numero viittaa selostukseen.

vt

VALTATIE.

yt/kk

YHDYSTIE/KOKOOJAKATU.

UUSI TIEYHTEYS

KEVYEN LIIKENTEEN REITTI.

OHJEELLINEN ULKOILUREITTI.

UUSI OHJEELLINEN ULKOILUREITTI.

pv

TÄRKEÄ TAI VEDEN HANKINTAAN SOVELTUVA POHJAVESIALUE.

luo

LUONNON MONIMUOTOISUUDEN KANNALTA ERITYISEN TÄRKEÄ ALUE.

YLEISKAAVA-ALUEEN RAJA.

ALUEEN RAJA.

me

MELUALUE (45 dBA, YÖ).
Alueelle ei tule sijoittaa uusia asuntoja tai muuta melulle herkkää toimintaa.

YLEISMÄÄRÄYKSET:

Rakentaminen

Yleiskaavan perusteella voidaan myöntää rakennusluvat rantavyöhykkeellä oleville rakennusalueille (AO-1-, AP-, RA- tai RM-alueet), ellei aluetta koskevassa kaavamääräyksessä ole toisin määrätty.

Rakennukset tulee sijoittaa kunnan rakennusjärjestyksessä määrätyn etäisyyden päähän rantavilvasta. Ympärivuotiseen asumiseen tarkoitetut asuinrakennukset on sijoitettava vähintään 25 m päähän rantavilvasta. Muutoinkin rakennusten sopeutumisessa ympäristöön, sijoittumisessa ja niiden enimmäismäärässä tulee noudattaa rakennusjärjestyksen määräyksiä.

Erillisen rantasaunan koko saa olla enintään 36 k-m², ellei kunnan rakennusjärjestyksessä toisin määrätä.

Ympärivuotiseen asumiseen tarkoitettujen asuinrakennusten rakennuspaikkojen vähimmäiskoko tulee olla vähintään 5000 m², jos jätevesiä ei johdeta keskitettyyn jäteveden puhdistamoon.

T-alueiden hulevedet tulee hoitaa hallitusti ja johtaa ensisijaisesti harjualueen ulkopuolelle.

Jätevesien käsittely ja jätehuolto

Jätevedet tulee käsitellä kunnan rakennusjärjestyksen sekä terveys- ja ympäristöviranomaisten ohjeiden mukaisesti. Rakennuslupa-asiakirjoihin on liitettävä jäteveslen käsittelysuunnitelma tarvittavine maaperäselvityksineen.

Jätevesien käsittelytapaa valittaessa tulee huomioida rakennuspaikan maaperä sekä pinta-ala. Rakennusten sijoittumisessa tulee ottaa huomioon jätevesien asianmukaisen esikäsittelyn ja maaperäkäsittelypaikan järjestäminen rakennuspaikalla riittävän etäällä rantavilvasta ja naapuri kiinteistöistä.

Pohjavesialueella jätevedet tulee johtaa ensisijaisesti keskitetylle jäteveden puhdistamolle. Jätevedet voidaan käsitellä ja johtaa pohjavesialueen ulkopuolelle.

Kiinteiden jättelden keräyksessä ja käsittelyssä tulee noudattaa kunnan yleislä jätehuoltomääräykslä.

Tiestö

Uusien rakennuspaikkojen pääsytiet tulisi johtaa ensisijaisesti olemassa olevien liittymien kautta maantielle. Vierekkäisten rakennuspaikkojen kulku tulisi tapahtua samasta liittymästä. Ennen rakennuslupia myöntämistä uutta liitymää tai liitymän käyttötarkoituksen muutosta varten on haettava lupa tienpitoviranomaiselta.

6 Vaikutusten arviointi

6.1 Yleistä

Vaikutusarviot on laadittu sen mukaisesti, että kaikki kaavassa osoitetut aluevaraukset tulevat toteutumaan.

Kaavaa laadittaessa on uusien aluevarausten sijoittamisella pyritty minimoimaan haitallisia vaikutuksia luontoon, rakennettuun ympäristöön ja ihmisiin.

6.2 Valtakunnallisten suunnittelutavoitteiden toteutuminen

Toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen

Yleiskaavan muutoksella mahdollistetaan satama-alueen monipuolinen kehittäminen ja työpaikka-/teollisuusalueiden laajentaminen, mikä mahdollistaa kirkonkylän toimintojen monipuolistamisen ja elinvoimaisena säilymisen.

Uusi tieyhteys mahdollistaa turvallisen ja sujuvan liikennöinnin. Alueen kevyenliikenteenyhteydet ovat jo valmiina.

Tehokas liikennejärjestelmä

Koska kirkonkylän alueella ei ole joukkoliikennettä, yksityisautoilu ja kevytliikenne ovat alueen pääasiallinen liikkumismuoto. Alueen olevat ja kaavalla osoitetut uudet rakennuspaikat tukeutuvat olevaan kaavatie-/ maantieverkkoon.

Terveellinen ja turvallinen elinympäristö

Rakentaminen on osoitettu kaavassa alueille, joilla ei ole tulvavaaraa. Terveydelle tai turvallisuudelle ei myöskään aiheudu vaaraa kaavalla osoitetusta toiminnasta.

Kaavalla on myös turvattu ulkoilureitin säilyminen liikuntakäytössä.

Elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat

Uutta maankäyttöä ei ole osoitettu luonnonarvoiltaan arvokkaille alueille. Arvokkaimmat luontokohteet on myös osoitettu kaavassa tarpeellisilla merkinnöillä ja ne on jätetty rakentamisen ulkopuolelle.

Tuusniemen vanha meijeri on osoitettu arvokkaaksi kohteeksi.

Uudistumiskykyinen energiahuolto

Ei merkitystä tässä kaavassa.

6.3 Maakuntakaavan suunnittelutavoitteiden toteutuminen

Yleiskaava ei poikkea hyväksytyn maakuntakaavan tavoitteista tai aluevarauksista. Yleiskaava on maakuntakaavan mukainen.

6.4 Vaikutukset luontoon

Vaikutukset maa- ja kallioperään

Yleiskaavassa ei ole osoitettu uusia aluevarauksia maa-aineksen ottoalueeseen, joten vaikutuksen maa- ja kallioperään tulevat rakentamisesta johtuvana kaivamisena ja kallion louhintana. Kaavan toteuttamisella ei ole merkittävää vaikutusta kallioperään.

Maaperän osalta merkittävimmät vaikutukset kohdistuvat uuden katuyhteyden ja rinnakkaistien toteuttamiseen. Uudet tiet sijoittuvat harjualueelle.

Vaikutukset pinta- ja pohjaveteen

Osa kaavamuutosalue 1:stä sijaitsee Käärmevaarun (0885704) vedenhankintaan soveltuvalla pohjavesialueella. Käärmevaarun pohjavesialueen luokitusta ollaan muuttamassa ja alue on tarkoitus poistaa vedenhankintaan soveltuvien alueiden listalta.

Alueen 2 itäkulma sijoittuu Tuusniemen pohjavesialueelle (0885703). Yleiskaavaan ei tältä osin tule muutosta, joten kaavamuutoksella ei ole vaikutusta pohjaveden määrään tai laatuun.

Hulevesien määrä lisääntyy, kun rakentamisalueet laajenevat, mikä lisää pintavesien kuormitusta. Teollisuuden laajentumisalueet sijoittuvat harjualueelle, missä hulevesien imeytys maaperään on suurta. Laajenemisalueet sijoittuvat melko etäälle vesistöistä, mikä ehkäisee ravinteiden ja kiintoainesten pääsyä vesistöön. Kuormitus pintavesiin on melko vähäinen.

Vaikutukset ilmaan ja ilmastoon

Kaavassa ei ole osoitettu uusia sellaisia toimintoja, joilla olisi suoraa vaikutusta alueen ilman laatuun tai ilmastoon. Uudet rakennuspaikat on sijoitettu olevan rakenteen viereen, jotta autoilu muodostuisi mahdollisimman vähäiseksi.

Työpaikka-alueiden toteutumisella ei ole suoraa vaikutusta ilman laatuun. Välillisiä vaikutuksia niillä voi olla, mikäli alueelle sijoittuu päästöjä aiheuttavaa tuotantoa.

Vaikutukset kasvillisuuteen ja eläimistöön

Luonto- ja maisemaselvityksessä todettujen uhanalaisten tai harvinaisten lajien esiintymispaikat, mahdolliset metsälakikohteet tai paikallisesti arvokkaat pienialaiset luontokohteet on jätetty rakentamisalueiden ulkopuolelle.

Kaavan toteuttaminen ei vaaranna luonnon monimuotoisuuden säilymistä.

6.5 Vaikutukset rakennettuun ympäristöön

Vaikutukset nykyiseen yhdyskuntarakenteeseen

Tuusniemen kirkonkylän rakenne säilyy yhtenäisenä. Yleiskaava mahdollistaa työpaikka-alueen laajentamisen ja satama-alueen monipuolisen kehittämisen. Nykyisille palveluille luodaan kehittämisedellytykset nykyisillä sijaintipaikoillaan.

Virkistysaluetta on supistettu työpaikka alueen laajentumisen johdosta. Alueet o kuitenkin rajattu siten, että reitistö voidaan alueelle edelleen pitää. Kaavaratkaisu mahdollistaa toki reitistön jatkamisen pohjoiseen tai itään M-alueelle tarvittaessa.

Kaavamuutoksella ei ole vaikutusta kylärakenteeseen.

Vaikutukset suunniteltuun maankäyttöön

Voimassa olevaan yleiskaavan tehdyt muutokset ilmenevät kaavaselostuksen kohdasta 5. Merkittävimmät muutokset tulevat liikennejärjestelyihin.

Liikenneturvallisuus

Kaavaratkaisussa lähdetään siitä, että Keskitien pohjoinen liittymä tullaan sulkemaan ajoneuvoilta ja teollisuusalueen ja Keskitien pohjoispään yhteys valtatielle tulee jatkossa tapahtumaan uuden kaavatien kautta. Kaavamuutoksessa on säilytetty rinnakkaistieyhteys Hietarantaan.

Keskitien liittymän sulkemisella sekä Hietarantaan jatkuvalla rinnakkaistiellä voidaan asteittain vähentää valtatien liittymien lukumäärää, mikä parantaa liikenneturvallisuutta sekä liikenteen sujuvuutta.

Suora liittymä sekä helposti liikennöitävä tieyhteys teollisuusalueelle vähentää kuorma-autojen määrää kirkonkylän keskusta-alueella. Toisaalta Keskitien liittymän poistaminen lisää Jokitien liittymässä ajoneuvojen lukumäärää, koska osa taajaman pohjoisosan pohjoiseen suuntautuvasta liikenteestä tulee käyttämään uuden liittymän sijasta Jokitien liittymää.

Uuden teollisuusalueen osoittaminen mahdollistaa uusien työpaikkojen syntymisen alueelle. Uudet työpaikat synnyttävät liikennettä. Liikenteen määrä on vaikea arvioida, koska ei ole tiedossa, minkälaista teollisuutta alueella tulee.

Koska liittymien määrä vähenee ja alueella on kattava kevyenliikenteen verkosto, ei lisääntyvä liikenne vaaranna liikenneturvallisuutta alueella.

Vaikutukset rakennuskantaan ja kulttuuriperintöön

Kaavan toteuttaminen ei edellytä olemassa olevan rakennuskannan purkamista.

Rakennussuojelullisesti tai -historiallisesti arvokkaat kohteet sekä kulttuurimaisemaltaan arvokkaat alueet on huomioitu asianmukaisilla, säilyttävillä kaavamerkinnöillään.

Vaikutukset luonnonmaisemaan

Uudet teollisuusalueet on osoitettu vanhojen tai vielä käytössä olevien soramonttujen alueelle, joten vaikutukset luonnosmaisemaan on vähäiset.

Tuuslahden rakennuspaikan siirrolla ei ole juurikaan vaikutusta maisemaan. Herkin niemenkärki on edelleen jätetty rakentamisen ulkopuolelle.

Satama-alue on ennestään rakennettua aluetta.

6.6 Vaikutukset sosiaaliseen ympäristöön

Sosiaaliset vaikutukset

Uusi teollisuusalue mahdollistaa uusien työpaikkojen syntymisen kirkonkylän läheisyyteen. Uudet työpaikat tuovat verotuloja ja taloudellista toimintaa kuntaa ja parantavat pitkällä aikajänteellä kunnan taloudellista hyvinvointia.

Vaikutukset viihtyvyyteen

Urheilu- ja virkistyspalvelujen alue supistuu teollisuusalueen laajenemisen myötä, mikä todennäköisesti ainakin hieman heikentää virkistysalueen viihtyvyystekijöitä mm. alueen kaventuessa. Vaikutukset riippuvat kuitenkin myös teollisuusalueelle sijoittuvan toiminnan luonteesta. Teollisuusalueen toteuttamisen yhteydessä on pyrittävä mahdollisuuksien mukaan säilyttämään alueen puustoa, mikä osaltaan parantaa viereisen virkistysalueen viihtyvyyden säilymistä.

Uuden teollisuusalueen toteuttamisen yhteydessä tulee myös huolehtia siitä, että alueella olevan ulkoilureitin sijoittelua muutetaan ja että sen käyttö voin jatkua keskeyttämättä. Samoin alueella oleva frisbeegolfrata on säilytettävä.

Hiihtoladun/kuntoreitin säilyttäminen on tärkeää kirkonkylän viihtyvyyden sekä liikuntamahdollisuuksien kannalta. Reitistön vaihtelevuus tulee vähenemään.

Olevien viheralueiden hoitaminen ja kunnossapito lisäävät alueen viihtyisyyttä.

Vaikutukset terveyteen

Kaavassa on osoitettu uusia työpaikka- ja teollisuusalueita, jotka sijaintinsa puolesta eivät aiheuta lisää häiriötä asumiselle. Rakennus- ja ympäristölupien yhteydessä tulee huolehtia siitä, että teollisuudesta ei ole haittaa terveydelle.

Taloudelliset vaikutukset

Uuden teollisuusalueen kaavoittaminen sekä vesihuollon ja tiestön rakentaminen edellyttävät kunnan taloudellisia panostuksia. Alueiden tuntumassa on vesihuoltoverkosto olemassa. Uusi teollisuusalue on osoitettu olemassa olevan kunnallistekniikan välittömään läheisyyteen.

Tarkemmat kustannukset ja niiden ajoitus selviävät vasta toteutussuunnittelun yhteydessä. Uudet alueet sijoittuvat olemassa olevan rakenteen läheisyyteen, minkä ansiosta kytkentäkustannukset ovat kohtuulliset.

7 Toteuttaminen

Osayleiskaava ohjaa asemakaavoitusta. Asemakaavoitus voidaan aloitta saman aikaisesti, mutta asemakaava ei voida hyväksyä ennekuin yleiskaava on saanut lainvoiman.

Tuuslahden rantarakennuspaikkojen osalta kaavaa voidaan aloittaa toteuttaa välittömästi kaavan saatua lainvoiman.

8 Suunnitteluvaiheet ja osallistuminen

8.1 Vireille tulo

Kaavaprosessi lähti vireille keväällä 2018.

Aloitusvaiheen viranomaisneuvottelu pidettiin 22.5.2018.

8.2 Valmistelu- ja luonnosvaihe

Kaavaluonnos valmistui syyskuussa 2018. Kaavaluonnos nähtävillä 22.10.–30.11.2018.

Kaavaluonnoksesta saatiin lausunnot Pohjois-Savon liitolta, Kuopion kulttuurihistorialliselta museolta ja Pohjois-Savon ELY-keskukselta.

Lausuntojen perusteella kaavaselostusta on täydennetty ja kaavakarttaa on korjattu sekä yleismääräyksiä täydennetty. Muun palautteen perusteella LV-1 alueen määräystä on muutettu siten, että se mahdollistaa uimarannan sijoittamisen alueelle.

8.3 Ehdotusvaihe

Kaavaehdotus valmistui joulukuussa 2018. Kaavaehdotus oli nähtävillä 21.1–21.2.2019.

Kaavaehdotukseen ei tullut yhtään muistutusta.

Kaavaehdotuksesta saatiin lausunnot Kuopion kulttuurihistorialliselta museolta, Pohjois-Savon liitolta ja Pohjois-Savon ELY-keskukselta. Kuopion kulttuurihistoriallisella museolla ei ollut huomautettavaa kaavaehdotuksesta.

Lausuntojen perusteella kaavaselostusta on täydennetty ja siihen on tehty teknisiä korjauksia.

Kuopiossa 12.3.2019

FCG Suunnittelu ja tekniikka Oy

Timo Leskinen
aluepäällikkö, DI